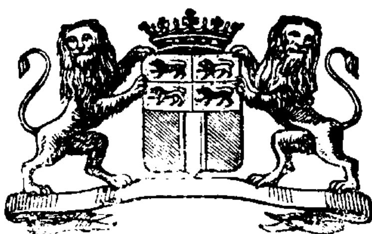
N°. 126. A°. 1859.

VRIJDAG 27 MEI.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

De Abonnementsprijs is *f* 24 's jaars of *f* 6 per drie maanden franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaren en Postkantoren abonneren.
Enkele Nommers 10 Cents.

Bureau : Hoogstraat Wijk 10, N°. 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels . . *f* 1.—
Iedere regel meer . . . . - 0.20
Andere Advertentien per regel . . . . - 0.20
Groote letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

Bij deze Courant behoort een

BIJBLAD.

BUITENLAND.

LONDEN den 25 Mei.

In antwoord op een brief, door den heer Aspinall Turner, Parlementslid voor Manchester, namens een voornaam handelshuis aldaar, aan den Ondersecretaris van Staat voor buitenlandsche zaken gerigt, is den 20 dezer het volgend antwoord bekomen:

„ Mijnheer, ik heb aan Graaf Malmesbury uw schrijven van 18 dezer overhandigd, waarin een brief van de heeren Samson en Leppoc gesloten was, waarin zij verlangen dat gij onderzoeken moogt of men van de Fransche Regering geenerlei verzekering of officiële opheldering heeft ontvangen dat zij de vrije haven van Triest zal aanmerken als tot den Duitschen Bond behoorende en, dien ten gevolge, aan de koopmanschappen, met onder Engelsche vlag varende schepen vervoerd, die geenerlei oorlogscontrabande vervoeren, vergunnen zal die haven ongehinderd binnen te loopen. In antwoord heb ik u mede te deelen dat Hr. Ms. Regering geenerlei verzekering of opheldering van dien aard van de Fransche Regering heeft ontvangen; van den anderen kant heeft zij ook geenerlei berigt ontvangen dat de haven van Triest in staat van blokade gesteld zal worden. Ik ben enz.

(get.) E. HAMMOND."

— Reeds heeft de telegraaf gemeld hoe lord Malmesbury verklaard heeft dat Toskane als een oorlogvoerende Staat beschouwd moet worden. Dit oordeel des Ministers van buitenlandsche zaken blijkt uit zijn door den Times medegedeeld antwoord aan de firma Pietroni & Draper alhier, waarin hij zegt dat het geen twijfel lijdt of Toskane moet als zoodanig worden aangemerkt, aangezien de provisionele Regering van dat Land een contingent aan de bondgenooten heeft geleverd en Livorno door Fransche troepen bezet is. De brief zegt hoe, dien ten gevolge, de onzijdigen, welke artikelen van oorlogs-contrabande naar Toskaansche havens overbragten, zich aan die gevaren zouden blootstellen welke in de bekende proclamatie der Koningin aangeduid zijn.

— Uit den aard der zaak worden in de finantiële, zoowel als de handelswereld de nadeelige gevolgen der politieke omstandigheden nog steeds op onaangename wijze gevoeld. Wel is waar is de paniek, die door het uitbarsten van den oorlog en door het gerucht van eene Fransch-Russische alliantie werd veroorzaakt, sedert door eene kalmere stemming vervangen, maar thans is het weder de voor ons Land zoo hoogst belangrijke questie, of steenkolen al dan niet als contrabande zijn te beschouwen, en of een schip, daarmede geladen en onder onzijdige vlag varende, bloot zou staan aan het gevaar van door een der oorlogvoerende partijen prijs te worden verklaard, welke de gemoederen in onrust houdt. Handelaars, zoowel als assuradeurs, hebben naar de meening der Regering ten aanzien van dit punt gevraagd; de Regering heeft zich tot heden hoogst omzigtig uitgelaten en schijnt aan de vragers de vrijheid te willen laten om voor hunne eigene risico hierin te handelen. De Board of Trade heeft nog niets geantwoord en heeft er zich toe bepaald om de questie aan den Geheimen Raad te onderwerpen.

— Wanneer men de liberale bladen, de Morning Star, Daily News, Morning Advertiser en Daily-Telegraph gelooven mag, is het verbond tusschen lord Palmerston en lord John Russell eene uitgemaakte zaak, en zouden de twee mededingers zich verstaan hebben omtrent de questiën van den dag: de parlementaire hervorming en de buitenlandsche politiek. Het gevolg van deze zamenwerking moet, volgens de liberale bladen, buiten eenigen twijfel de val zijn van het Ministerie.

Het is natuurlijk dat men vraagt naar de voorwaarden van het verbond. Ziehier wat de Morning-Star, het orgaan der radicale partij, daaromtrent schrijft:

„ Wij vernemen, zegt dat blad, dat er voortaan eene grootere overeenstemming zal heerschen tusschen lord Palmerston en lord John Russell dan tot heden het geval is geweest. Wij zouden ons gelukkig achten wanneer deze overeenkomst meer op concessiën van lord Palmerston ten aanzien van de questie der parlementaire hervorming, dan op het prijs geven van het plan, waaraan lord John Russell openlijk zijne toestemming heeft gegeven, ware gebouwd. Wanneer de hoofden der beide naijverige partijen zich vereenigen, en wanneer zij in staat zijn de groote massa der liberale partij met zich te voeren, is het meer dan waarschijnlijk dat het nieuwe Parlement eene vijandige stem tegen het ministerie Derby zal uitbrengen. De onafhankelijke liberalen hebben eene uitmuntende gelegenheid voor zich. Zonder hunne medewerking kan geene enkele motie tegen het Bewind worden aangenomen en dien ten gevolge kunnen zij thans hoogst voordeelige voorwaarden bedingen voor de zaak der hervorming.

„ De hoofdvoorwaarde voor die leden, welke verlangen de beginselen van den vrede en der non-interventie gehandhaafd te zien, is zich ten spoedigste waarborgen te verschaffen voor het bewaren van hetgeen door Kossuth eene eerlijke onzijdigheid werd genoemd, gedurende den oorlog van Frankrijk met Oostenrijk. Het gevaar voor Engeland komt van de zijde van Duitschland. De Duitschers kunnen Frankrijk uittarten tot maatregelen, welke men zou kunnen aanwenden om aan gene zijde van den Rijn den ouden kreet te doen aanheffen van tegenstand aan de Fransche overheersching en van verdediging van wat men het evenwigt der Staten op de grondslagen der Heilige Alliantie noemt. Welke partij ook aan het Bewind zij — hetzij die van lord Derby of die welke door de liberalen in het Parlement gevormd wordt — de onafhankelijke vrienden des vredes moeten op hunne hoede zijn. Magtige hefboomen kunnen in het werk gesteld worden om het Parlement naar de zijde van Oostenrijk mede te slepen, hetgeen vroeger of later de groote ramp van een oorlog tusschen Frankrijk en Engeland zou ten gevolge hebben. Wij gelooven dat, wanneer die oorlog ooit uitbrak, het zou zijn omdat wij dien gezocht hadden."

Men zal bekennen dat deze taal vol beteekenis is. Er blijkt genoegzaam uit, dat de openbare meening niet gerust is omtrent den aard der onzijdigheid welke de Regering wil bewaren. Dit punt zal moeten worden opgehelderd en wanneer daaromtrent bepaalde en duidelijke inlichtingen in het Parlement worden gevraagd, is het volstrekt noodzakelijk dat lord Palmerston en lord John Russell in staat zijn van hunne zijde even bepaald en duidelijk zich over deze zaak uit te laten. Iedereen verklaart de onzijdigheid te begeeren en de meerderheid zal beslissen wat men voor de „ eerlijkste" onzijdigheid houdt. Van de eene zijde zal dus lord Derby het karakter van de door hem verlangde onzijdigheid benevens zijne politiek van het oogenblik moeten ophelderen; van de andere zijde zullen lord John Russell en lord Palmerston eene opregter, zuiverder en nationaler onzijdigheid moeten vinden dan die van het tegenwoordige Bewind.

— Veel opziens heeft hier eene zaak gebaard, die, buiten de neutraliteits-questie om, dezer dagen is tot stand gekomen. Eenigen tijd geleden is de Europeesch-Amerikaansche Maatschappij genoodzaakt geworden te liquideren en hare prachtige vloot van acht stoombooten van de grootste soort, geheel nieuw en voorzien van eene geheel volledige uitrusting, is ter beschikking van de schuldeischers gebleven. Zij is dezer dagen in haar geheel verkocht aan den heer Thomas Howard van Manchester, voor eene buitenlandsche Regering. De reëele waarde dezer vloot was £ 800.000; zij is aangekocht voor veel minder dan £ 400.000. Wanneer de heer Howard, zoo als beweerd wordt, als agent der Fransche Regering den koop heeft gesloten, zou het gevolg daarvan kunnen zijn, dat, ingeval van eene vredebreuk, een gedeelte dier reserve uit de koopvaardijvloot, waarop de Engelsche Regering rekent, tegen haar werd aangewend.

— In de operatien der Bank heerscht eene groote werkeloosheid. Daar de handel als 't ware bij den dag leeft, zoo vermeerderen daardoor natuurlijk de beschikbare middelen der Bank. Wanneer dit nog eenigen tijd mogt voortduren, zouden daardoor de finantiële moeijelijkheden, welke de duistere toekomst kan opleveren, voorzeker beter kunnen worden afgewacht dan eene maand geleden, toen het beschikbaar kapitaal der Bank eene zoo gevoelige vermindering had ondergaan.

PARIJS den 25 Mei.

(*Particuliere Correspondentie.*)

Heden verkeerde men te Parijs een oogenblik in levendige opgewondenheid. Ik zeg: een oogenblik, omdat men bijna onmiddellijk van den eersten schrik bekwam. Door onderscheidene Staten, die niet werden genoemd, of, volgens anderen, door Engeland alleen, was geprotesteerd tegen het bezetten van Toskane door de Franschen. Lord Cowley, beweerde men, had aan graaf Walewski te kennen gegeven, dat Engeland het binnentrekken van Toskane door een Fransch leger als eene schending van onzijdig grondgebied beschouwde en dat de neutraliteit van Engeland onmiddellijk een einde zou nemen. Hoe zonderling dit gerucht ook mogt klinken, zoo heeft het niettemin eenig geloof gevonden. Ik meen u te kunnen verzekeren dat lord Cowley inderdaad een onderhoud met graaf Walewski heeft gehad, maar dat volstrekt niet van gevaarlijke beteekenis is geweest, met andere woorden, dat lord Cowley genoegen heeft genomen met het antwoord van onzen Minister, die verzekerde dat de komst van Prins Napoleon in Toskane geen ander dan een strategisch oogmerk had. Het incident zou dus eene vreedzame oplossing hebben gevonden.

Men heeft te Parijs met levendig genoegen de tijding ontvangen van de verzoening tusschen lord Palmerston en lord John Russell. Men heeft er het onderpand in begroet van de handhaving der Engelsche neutraliteit, wanneer lord Palmerston aan het Bewind mogt komen.

De keuze van een ambassadeur te Napels schijnt thans op den heer Brenier gevestigd te zijn, die ook reeds was genoemd geworden om Frankrijk op het (mislukte) Congres te vertegenwoordigen. Hij is naast den heer Bourqueney een van onze bekwaamste diplomaten. Wat de gedragslijn betreft, door den nieuwen Koning Frans II voor de toekomst aan te nemen, daaromtrent verkeert men nog in onzekerheid. De striktste onzijdigheid is, naar men zegt, door de Regering van Napels aangekondigd. Van eene andere zijde wordt beweerd dat eenige hoofdofficieren van het leger zich bij den Koning hebben vervoegd om hem dringend uit te noodigen zich met Frankrijk en Sardinië tegen Oostenrijk te verbinden. Wanneer men particuliere brieven uit Napels en Sicilië mag gelooven, zou de liberale partij bij den Koning op dit besluit aandringen, ten einde het aantal troepen te doen verminderen en aan de omwenteling vrij spel te kunnen laten. Waarschijnlijk echter is het dat Frans II zich voor de onzijdigheid zal verklaren.

Geen nieuws uit Italië dan alleen dat Garibaldi met 6000 man op Lombardisch grondgebied is gerukt en dat hij van Varese uit, waar hij zich heeft gevestigd, den grooten weg van Sardinië naar Milaan beheerscht. Welligt wil hij trachten de hoofdstad van Lombardije te overvallen. Keizer Frans Jozef bevindt zich te Verona, waar hij het opperbevel over zijne troepen zal aanvaarden. Hij bevond zich niet te Pavia op den dag van het gevecht bij Montebello, daar hij den 23 dezer nog te Weenen was.

Heden vernam men hier het faillissement van eenige huizen te Berlijn. Een van deze zou, naar men zegt, den val van eene aanzienlijke firma te Parijs ten gevolge hebben.

Men zal hier eene vertaling uitgeven der brochure van den heer Vogt, ex-lid van de linkerzijde in het Frankforter Parlement. Hij is, zoo als men weet, ultra democratisch gezind; zijn boekje is een zeer krachtig pleit ter gunste van de Duitsche vrijheid, afgescheiden van de Oostenrijksche zaak.

In een brief uit Rome leest men dat de Paus, ingevolge de vertoogen van den generaal Goyon, opperbevelhebber der Fransche krijgsmagt te Rome, besloten zou hebben den kardinaal Antonelli van het bewind te verwijderen.

De kardinaal Dupont, aartsbisschop van Bourges, een van de kampvechters van het ultramontanismus, ligt op zijn uiterste. Volgens de laatste berigten luidden de klokken der stad ter zijner uitvaart.

Een vrij zonderling proces werd heden gevoerd voor de zesde kamer van correctionele politie, gepresideerd door den heer Berthelin. De heer Fiorentino, directeur van den Constitutionnel, had even als vroeger Rovray (van den Moniteur) den eigenaar van het satyrieke blad le Figaro van laster aangeklaagd. De Figaro had den heer Fiorentino verweten dat hij zijn feuilleton in den Constitutionnel gebruikte om de loftrompet te steken voor de tooneelspeelster Nelly, zijne minnares. De zaak is tot een naderen dag verdaagd. De hoop op een klein schandaal had bijna de geheele pers naar de geregtszaal gelokt. De algemeene verwachting werd dus bitter teleurgesteld.

— Wanneer morgen de leden van den Senaat en het Wetgevend Ligchaam hunne opwachting bij de Keizerin en den Keizerlijken Prins hebben gemaakt, zal er onmiddellijk daarna een Kabinetsraad, onder het voorzitterschap van de Keizerin, worden gehouden.

— De Keizerin heeft heden de prachtige bloemententoonstelling bezocht, die in het paleis de l'Elysée wordt gehouden. Bij die gelegenheid werd haar eene nieuwe roos aangeboden, waarbij de directeur der tentoonstelling het verzoek voegde dat H. M. daarvoor een naam mogt kiezen. De Keizerin heeft aan dat verzoek beantwoord door aan de nieuw gekweekte bloem den naam te geven van „ de roos van Montebello."

— De heer de Thouvenel, ambassadeur van Frankrijk bij de Porte, zal zich binnen veertien dagen naar Konstantinopel terug begeven.

— De baron Gros wordt eerstdaags in Frankrijk terug verwacht.

— De kolonel Cambriels, die zich door zijn moed in het gevecht bij Montebello zoozeer heeft onderscheiden, is tot brigade-generaal benoemd.

— Met leedwezen verneemt men dat ook de kolonel Bellefonds, die in den strijd te Montebello gekwetst werd, aan de gevolgen zijner wonde is overleden, zoo als dit reeds vroeger met den kommandant Lacretelle het geval is geweest. De kolonel Bellefonds had in de Krim insgelijks eene hoofdwonde bekomen, die toen voor het behoud van zijn leven deed duchten.

— De heer Louis Veuillot wijdt in zijn blad l'Univers eene beschouwing aan den overleden Koning van Napels, die wederom geheel het exceptionele standpunt van dien publicist kenschetst. „ God heeft, zoo vangt hij aan, de edele en christelijke ziel van Ferdinand, Koning der Beide Siciliën, tot zich geroepen." Daarop volgt eene vergelijking van het sterven van dien Vorst met dat van Koning Lodewijk XIV, en eene warme lofspraak op hem, „ die niet met de revolutie tegen zich zelf en zijn volk heeft zamengezworen; die aan zijn wettigen erfgenaam eene onbesmette Kroon, een bloeijend Rijk heeft nagelaten."

Het spreekt van zelf, zegt de heer Veuillot, dat Koning Ferdinand in ongenade moest vallen bij de mannen der wanorde, die hem noch verslaan, noch bedriegen konden. Tweemalen slechts gaf hij toe; eenmaal, bij het begin zijner Regering, ten gevolge van eene edelmoedige illusie; later om een uitweg te openen voor den stroom, die de dammen dreigde te verbrijzelen. Maar daar hij hetgeen men liberale instellingen noemt, niet had gegeven om ze tegen hem en tegen de openbare rust te misbruiken, nam hij ze terug, zoodra hij zag dat de revolutionaire schelmerij ze ten dien einde bezigde.

Ferdinand was dan ook een bij uitstek populair Koning, vervolgt de heer Veuillot, en vaart daarop hevig uit tegen hen, die hem hebben belasterd. Het zijn vooral de Engelschen, die van den schrijver hun deel krijgen. Met bijtenden spot gewaagt hij van hunne handelingen in Indië en op de Iönische eilanden en van de brieven van den heer Gladstone, wien het gelukte Koning Ferdinand, zoo populair in zijn eigen Land, tot den impopulairsten persoon in Europa te maken. De arme Koning vond bijna geen verdedigers en tot op zijn doodsbed werd hij beschimpt door ellendelingen. Eén Koning slechts, de Paus, heeft van zijn troon, door zoo vele vijanden omringd, zijne heilige stem verheven en voor het levensbehoud van Koning Ferdinand gebeden. De besluiten der Goddelijke Wijsheid waren echter onwrikbaar, daar zelfs dit gebed ze niet kon doen veranderen. „ De Koning sterft, omgeven van eerbied, omgeven van zijn leger en zijn volk, die liggen nedergeknield, met den scepter in de hand, vast genoeg nog door die stervende hand gehouden, dat geen vermetele het zou hebben durven wagen haar dien te ontrukken."

Na deze aanschouwelijke schildering, welke onwillekeurig herinnert aan een middeneeuwsch kunst-

---

Muziekale Statistiek.

Beschouwingen omtrent den toestand van het Rotterdamsche Muziekwezen gedurende het afgeloopen wintersaizoen,

door

W. F. THOOFT.

III.

De Maatschappij tot Bevordering der Toonkunst.

Eruditio Musica.

De Maatschappij tot Bevordering der Toonkunst geeft ons geene aanleiding tot uitvoerige beschouwingen, als staande zij in geen direct verband met het tooneel- en orchest-wezen, waarop wij voornamelijk de aandacht onzer Stadgenooten wenschten te vestigen. Volgens het laatste openbare verslag van den 12den October 1858 telde onze afdeeling 234 gewone leden, 14 contribuerende leden kunstenaars en 14 honoraire leden. De Zangvereeniging bestond uit 127 gewone en 24 honoraire leden. De Muziekschool werd bezocht door 272 leerlingen, en is bij het laatst gehouden openbare examen in zeer goeden staat bevonden. Onder dit groote getal leerlingen telden wij slechts 6 voor viool en 2 voor violoncel. Gaarne nemen wij deze gelegenheid waar, aan ouders en voogden den raad te geven, om toch niet alle kinderen zonder onderscheid enkel en alleen de piano, maar ook orchest- en vooral strijk-instrumenten te laten beoefenen. In weêrwil van het thans bestaande heirleger mannelijke en vrouwelijke pianisten is de huis- en kamer-muziek geheel monotoon geworden. Van het uitvoeren van duo's, trio's, quartetten enz. is al sedert lang geen sprake meer, en men zoude thans in onze geheele stad moeijelijk één dilettanten quartet meer kunnen zamenstellen. Bovendien zoude bij de geringe sterkte van ons strijk-orchest de medewerking van bekwame dilettanten, vooral bij groote Oratorium uitvoeringen eene hoogst wenschelijke zaak zijn, terwijl ook in de tweede plaats Rotterdam aan orchestkrachten zoude kunnen winnen, wanneer het onderwijs op orchest-instrumenten een beter bestaan opleverde. Ouders en voogden kunnen dus in dit opzigt ten voordeele van het muziekwezen een grooten invloed uitoefenen.

Van Zangvereenigingen en Liedertafels zullen wij geene verdere melding maken, maar terstond overgaan tot

Eruditio Musica.

Het strekt ons tot een wezenlijk genoegen, wat dit concert-instituut betreft, vooruitgang als een erkend feit te kunnen vermelden. Niet alleen was het getal leden ditmaal aanzienlijker dan in vroegere jaren, maar tevens mogt de directie hare onvermoeide pogingen om met de beste binnen- en buitenlandsche concerten te kunnen mededingen door het altijd klimmende enthusiasme van het auditorium ruimschoots beloond zien. Maar nog heeft de directie eene uiterst zware taak te vervullen; — nog staat de toehoorderschare in eenigzins ongunstige verhouding tegenover die van andere concert-instituten; — nog is uit dien hoofde de vervulling van eenige dringende behoeften onmogelijk geweest. Immers heeft de kritiek reeds lang de noodzakelijkheid aangetoond van de instelling van bijzondere repetitie-dagen voor het orchest. De thans in zwang zijnde repetitie voor solo's en orchestwerken op den morgen van den concert-dag is niet alleen uiterst vermoeijend, maar kan ook, wanneer nieuwe orchestwerken uitgevoerd moeten worden, menigmaal de moeite niet beloonen, ofschoon men moet erkennen, dat het orchest met moed en bekwaamheid aan de ongunstige omstandigheden het hoofd weet te bieden. Evenwel, 6 repetitie-dagen in het jaar voor klassieke instrumentaalwerken kunnen toch waarlijk niet gezegd worden eenigen degelijken band van studie voor het orchest op te leveren, en dewijl sedert de ontbinding der Philharmonische vereeniging deze orde van zaken nu reeds zeven jaren achtereen bestaat, zoo wordt daardoor de morele kracht van het orchest langzamerhand ondermijnd. Hier moet dus allereerst in voorzien worden.

In de tweede plaats komt onze instrumentaalbibliotheek in aanmerking. Deze laat, wat volledigheid betreft, zeer veel te wenschen overig. Wel hebben vroegere concert-vereenigingen nog al eenige werken aangekocht, doch zulks bepaalde zich meestal tot orchestpartijen, terwijl voor het grootste gedeelte de partituren ontbreken. Daarbij komt, dat vele compositien, zoo als van Kalliwoda, Krommer, Küffner, André, Reissiger en Lindpaintner, welke vroeger tot de repertoirstukken behoorden, thans op geen klassiek programma meer gebragt kunnen worden. Terwijl dus een gedeelte der bestaande bibliotheek voor Eruditio Musica van onwaarde is, rust op dit concert-instituut de dubbele last van den aankoop van partituren der oudere componisten en het volledig aanschaffen der werken van lateren tijd. Doch ook hierin kan ten gevolge van de hooge eischen der solisten, zware belastingen, armengelden en andere onkosten hoogst moeijelijk voorzien worden, zoo lang er geene aanzienlijke vermeerdering van leden plaats heeft. Des te meer lof komt aan de directie toe, dat zij, wat opvoering van nieuwe werken betreft, bij andere concertinstituten niet heeft willen achterstaan, maar nog altijd gelegenheid gevonden heeft om op de hoogte van den tijd te blijven.

Wij hebben hier te Lande veel hooren klagen over de duurte der concerten. Deze klagt is naar ons inzien niet billijk. Duitschland bijv. wordt algemeen voor zoo goedkoop gehouden, even als Nederland en Engeland den naam hebben van duur te zijn. Dit is echter niet altijd het geval. Hier te Lande zijn de

werk, spreekt de heer Veuillot de hoop uit dat de jonge Koning niets zal toegeven aan de revolutionnaire partij. Hij behoeft haar ook niet te vreezen, op ééne voorwaarde — dat hij de Katholieke kerk in zijne Staten vrij make, met andere woorden een concordaat sluite, naar den zin van l'Univers. Koning Ferdinand heeft dit verzuimd en het is het eenige wat de heer Veuillot hem zou hebben verweten, wanneer zijne beschouwing (eenzijdig en fanatiek, maar zelfs in hare ruwe vormen nog welsprekend) niet uitsluitend eene lofrede had moeten zijn.

— Volgens de laatste, over Manilla ontvangen berigten uit Cochinchina, was de admiraal Rigault de Genouilly ziek geweest, maar volkomen hersteld, en zette zijne toebereidselen voor de expeditie tegen de hoofdstad des Rijks van Annam ijverig voort. Alles moest vóór het einde van april gereed zijn, omtrent welken tijd de Duchayla en het stoom- en zeilschip la Marne Cochinchina bereikt moeten hebben. Volgens de te Manilla gemaakte schikkingen moet de expeditie tegen Hué den 21 mei afgezonden zijn.

KEULEN den 25 Mei.

De generaal-majoor von Alvensleben, adjudant van den Pruissischen Prins Regent, is gisteren van zijne zending naar Zuid-Duitschland te Berlijn teruggekeerd.

— Den 19 dezer is de stad Schildberg, in de provincie Posen, door een zwaren brand getroffen, die nagenoeg de helft der huizen in de asch heeft gelegd. Als eene treffende bijzonderheid wordt hierbij gemeld hoe een der burgers ongekleed zijne woning verliet en zes uren lang aan de brandspuit werkte, terwijl intusschen zijne eigene gezamenlijke have door de vlammen vernield werd.

— Uit Bremen schreef men eenige dagen geleden hoe het daar de aandacht getrokken had dat de groote vlag bij den Consul der Vereenigde Staten was uitgestoken, ofschoon het geen beroemde herinneringsdag in de Noord-Amerikaansche geschiedenis was. Bij onderzoek bleek toen dat de Amerikaansche Consulsgeneraal uit Hamburg en Frankfort waren aangekomen, om met dien te Bremen in overleg te treden welke maatregelen zij hunne Regering zouden aanraden, in geval de oorlog zich tot Duitschland uitstrekte. De Duitsche Noordkust staat in te drukke wederkeerige betrekkingen met Amerika dan dat het Kabinet van Washington dienaangaande onverschillig zou kunnen blijven. Voornamelijk geldt het de stoomvaart, die de postgemeenschap tusschen Duitschland en Amerika onderhoudt, in veiligheid te stellen. Ook de Bremensche ministerresident te Washington, de heer Schleiden, een zeer ervaren diplomaat, zou in genoemde stad aangekomen zijn.

— Prins Albert van Saksen, bevelhebber van het 9de Bondscorps, kwam den 20 dezer te Bieberich aan, waar eene kompagnie als eerewacht met muziek en vaandel onder de wapenen stond en hij feestelijk werd ontvangen. De Prins kwam om revue over de tot zijn legercorps behoorende troepen te houden.

In de zitting der Nassausche Tweede Kamer wenschte de afgevaardigde Zais dien dag zijn voorstel tot hervorming van den Bond behandeld te zien, waartegen de Regerings commissaris zich verzette, op grond dat het, bij de bedreiging van buiten, nu het oogenblik niet was om inwendige hervormingen in te voeren, het voorstel waartoe de Regering ook in geen geval bij den Bond zou inbrengen. De Kamer besloot, hiermede overeenkomstig, tot uitstel der behandeling van het voorstel.

De Hertog van Nassau, zegt een dagblad, zal, wanneer het tot uitrukken der troepen komen mogt, zelf een kommando aanvaarden en aan de spits van het Nassausch contingent staan.

— Eenige voorname burgers van Munchen lieten dezer dagen eene oproeping aan hunne medeburgers uitgaan, tot inzameling van gelden, om de doortrekkende Oostenrijksche troepen goed te huisvesten en ruim te spijzigen, „ten einde deze zonen van een Duitschen broederstam, die opgerukt zijn om voor de heiligheid der verdragen, de handhaving der zedelijke orde, de eer en onafhankelijkheid van Duitschland te kampen, voorloopig een bewijs onzer gloeijende sympathie te geven, zoo lang het ons dapper Beijersch leger nog niet vergund is zijne vanen nevens Oostenrijks adelaar te laten wapperen." Te Augsburg en in andere Beijersche steden heeft iets dergelijks plaats gehad.

— De (Oostenrijksche) Presse beklaagt zich bitter over den geïsoleerden toestand, waarin zich Oostenrijk, althans voor het oogenblik, in den strijd tegen de revolutie bevindt. Ondanks de minachting voor en het impopulaire der Bonapartistische bedoelingen, heeft Louis Napoleon, eenigermate met stilzwijgende toestemming der Mogendheden, een krachtig leger naar Sardinië durven zenden en zich aan de spits er van stellen, zonder dat uit eenig oord van ons werelddeel een protest tegen deze schaamtelooze aanmatiging, die allen regtsgrond ontbeert, is opgegaan. Men heeft geprotesteerd toen Oostenrijk met zijn ultimatum eene daad van noodweer volvoerde; men heeft gezwegen toen de politiek der avonturiers haren laatsten en beslissenden troef uitspeelde. Wie zou nog weinige maanden geleden geloofd hebben dat de Europesche Mogendheden protesteren zouden tegen de eenige Mogendheid die tot bescherming der grondslagen eens veertigjarigen vredes haar het zwaard greep, terwijl zij geene afkeurende stem verhieven tegen den onverantwoordelijken en lang vooruitgezienen krijgslust der Napoleontische heerschappij? „Als men indenkt, — zoo besluit de Presse zijn vertoog, — dat al het onheil hetwelk deze oorlog over de wereld uit kan storten door een eenstemmig besluit der Mogendheden had kunnen verhinderd worden, dan weet men niet wien men daarvoor verantwoordelijk stellen moet, de verblinding der Staatslieden, of eene onheil dreigende verzwakking van alle regtsbewustzijn in Europa."

BRUSSEL den 26 Mei.

Het groote pleit is beslist. De Senaat heeft met 26 tegen 24 stemmen het wetsontwerp ter verklaring van art. 84 der Gemeentewet aangenomen. Twee leden, de heeren d'Hoop en Trieu de Terdonck, onthielden zich aan de stemming. Het spreekt van zelf dat deze uitslag niet alleen de liberale partij met blijdschap vervult, maar ook door de gematigden in den Lande als eene gelukkige oplossing wordt beschouwd van eene questie, die tot tallooze botsingen en voortdurende spanning aanleiding gaf. Zoo als de heer Forgeur (wiens amendement om bij het ontwerp der Regering een artikel te voegen, waarin wordt bepaald dat het geene terugwerkende kracht zal hebben, vooraf met algemeene stemmen is aangenomen) na op nieuw de zaak uit een regtsoogpunt te hebben toegelicht, zeer juist aantoonde, zullen de bijzondere administrateurs van liefdadige instellingen blijven bestaan, maar tevens blijven onderworpen aan contrôle en aan het wakend oog van het openbaar gezag, waardoor zal worden belet dat de administrateurs de armen het hunne onthouden.

Deze uitwerking der thans aangenomen wet wordt niet weggenomen door het bedoelde amendement dat alleen eene verzoenende strekking had en dienen moest om ongegronde ongerustheid over het bedreigen van verkregen regten weg te nemen. Dit en het stellige verzet der Regering tegen het voorstel om de zaak tot het volgende Zittingjaar te verdagen, heeft zamengewerkt om aan het ontwerp der Regering de geringe meerderheid te verschaffen, waardoor de liefdadigheids-questie voortaan niet langer door de clericalen als struikelblok in den weg zal kunnen worden geworpen.

PER TELEGRAAF.

LONDEN den 26 Mei.

Lord Derby heeft eene deputatie, bestaande uit den Lord Maire en andere leden van den Gemeenteraad der City, bij zich toegelaten, die hem inlichtingen ten opzigte van Engelands onzijdigheid vroeg. De eerste Minister beloofde die onzijdigheid en verklaarde hoe Rusland bij herhaling betuigd heeft dat er geen Fransch-Russisch verbond bestaat.

Volgens de Morning Advertiser zal er bij de behandeling van het adres in antwoord op de Troonrede geen amendement betreffende de hervormingswet worden voorgeslagen, maar zal de heer Gibson, ondersteund door den heer Ramsden, het voorstel doen om een votum van wantrouwen in het Ministerie uit te brengen.

(*Latere Depêche*).

De Times deelt heden een brief uit Parijs mede, in welken beweerd wordt dat alle Mogendheden, Frankrijk en Sardinië uitgezonderd, per telegraaf den Koning van Napels erkend hebben.

Hetzelfde blad behelst een verhaal van zijnen correspondent in het Oostenrijksche hoofdkwartier nopens den slag van Montebello. Daarin wordt onder anderen medegedeeld, dat de generaal Stadion het bevel voerde over 25,000 man, dat hij zelf gewond is, dat tien zijner officieren gedood en zestien gewond werden, terwijl hij in het geheel 500 dooden en gekwetsten telde. De generaal Stadion was geretireerd.

(*Derde depêche.*)

De North Briton heeft tijdingen aangebragt uit New-York van 14 dezer. De effecten-makelaar Little was gefailleerd; zijn passief beliep eenige millioenen. Wissel op Londen 110¼, ⅜. Katoen zonder handel; midd. Upl. 11¼ c. Tarwe en Meel hooger. Koffij prijshoudend. Suiker willig en te Havanna den 8 mei stil. Vrachten flaauw.

PARIJS den 26 Mei.

De Moniteur deelt heden eene depêche mede uit Alessandria van gisteren avond, meldende dat de Keizer eenige uren te Voghera heeft doorgebragt en dat nog niets omtrent zijn vertrek is bepaald.

TURIJN den 26 Mei.

Officieel Bulletin.

Gisteren morgen is eene afdeeling Oostenrijksche infanterie, 300 man sterk, vergezeld van 130 man kavalerie en twee stukken geschut, van Galarate naar Sesto Calende opgerukt. Aldaar werden zij door den kapitein Christoforio, van het korps Alpenjagers, teruggeslagen, die bij deze gelegenheid verscheidene gevangenen maakte. De vijand is op Somma teruggetrokken.

GENUA den 25 Mei.

De Corriere Mercantile verzekert dat de Bey van Tunis twee regementen ter beschikking van Sardinië gesteld heeft.

BERN den 25 Mei.

Garibaldi bevindt zich met 6000 man te Varese en heeft die plaats gebarrikadeerd, waarop zij door de Oostenrijkers met geschut is aangetast. Bijzonderheden aangaande de resultaten daarvan ontbreken nog.

BERN den 26 Mei.

Garibaldi gaat voort met het in hechtenis nemen van ambtenaren te Varese. Hij moet 10.000 man onder zijne bevelen hebben, maar geene kavalerie noch artillerie. Dingsdag werd in de rigting van Piacenza en Calende eene kanonnade gehoord.

In de gehouden Conferentie over het geneutraliseerd gedeelte van Savoije heeft Sardinië verlangd dat het verzoek tot toestemming in elk bijzonder geval gedaan zal worden, terwijl de Bondsraad de regeling voor altijd wil.

(*Latere depêche*).

Gisteren morgen is voor Varese slag geleverd; ten negen ure hield het vuur op.

WEENEN den 25 Mei.

Tijdingen uit Bucharest houden in, dat een kamp van 20.000 man uit Moldavië en Wallachije te Ployesti is gevormd, behalve de vrijkorpsen en de troepen op de grenzen.

(*Andere depêche.*)

De luitenant veldmaarschalk Urban is met zijne troepen op marsch naar Varese om tegen Garibaldi te ageren.

Men verzekert dat de generaal Niel zich in beweging heeft gesteld om laatstgemelden ter hulp te komen. Uit het hoofdkwartier te Garlasco wordt gemeld dat de Oostenrijkers bij het gevecht te Montebello 300 gekwetsten telden, waaronder een generaal-majoor en 16 andere officieren. Het aantal dooden was nog niet bekend.

TRIEST den 25 Mei.

De Oostenrijksche brik Scanderberg, met steenkolen geladen, is heden van Cardiff hier gearriveerd.

Volgens de bewering van de Triester Zeitung, heeft Frankrijk te Genua groote geldsommen gerequireerd, daar zijne onderdanen voor eene som van tien millioen getrokken en dit papier in omloop gebragt hebben.

Te Massa en Carrara wordt met veel gestrengheid te werk gegaan. De briefwisseling met Modena is verboden.

KONSTANTINOPEL den 18 Mei.

De zaak van Couza is eindelijk ten einde gebragt. De Divan heeft bij meerderheid van stemmen besloten gehoor te verleenen aan de vertoogen van Frankrijk en de overige Mogendheden.

Tusschen Oostenrijk en Turkije zijn particuliere schikkingen getroffen betreffende de Slavische provincien dier beide Rijken.

Een Turksch linieschip en twee Turksche fregatten zullen in de Adriatische Zee gaan kruisen.

De Grootvorst Konstantijn van Rusland wordt alhier verwacht.

ATHENE den 24 Mei.

Op eene tot haar gerigte interpellatie heeft de Grieksche Regering ontkend dat Oostenrijk het aanzoek gedaan zou hebben om de Oostenrijksche koopvaardijvloot onder Grieksche vlag te stellen.

MADRID den 24 Mei.

Men verneemt dat Koningin Isabella II in belangwekkende omstandigheden verkeert.

De Prins van Wallis is gisteren met groote eerbewijzingen te Grenada ontvangen.

(*Latere Depêches.*)

PARIJS den 26 Mei.

De Keizerin heeft heden de leden der beide hooge Staatsligchamen in een plegtig gehoor ontvangen en bij die gelegenheid te kennen gegeven, dat zij hare hoop had gevestigd op de vaderlandsliefde der Gedeputeerden, die voorzeker niet verzuimen zouden om in de departementen mede te werken tot het verbreiden van het vertrouwen op de energie van het leger. Zij verklaarde voorts, dat zij in deze omstandigheden bouwde op de medewerking der geheele Natie.

Men spreekt van de aanstaande terugkomst des Keizers alhier en brengt zulks in verband met eene ophanden wijziging in het Ministerie.

WEENEN den 26 Mei.

De Wiener Zeitung behelst heden een gedétailleerd rapport van den opperbevelhebber graaf Giulay, aan den Keizer, nopens het gevecht van Montebello. Volgens dat rapport telt het Oostenrijksche legercorps 290 dooden, 718 gekwetsten en 283 vermisten. De vijand, die 40,000 man sterk was (?) heeft onze troepen niet vervolgd.

De Keizer heeft bij een eigenhandig schrijven aan graaf Giulay gelast, aan de troepen zijnen dank te brengen voor de uitstekende dapperheid door hen betoond; hij heeft tevens verordend dat de namen der gesneuvelden en gekwetsten aan het Vaderland zullen worden bekend gemaakt.

TRIEST den 26 Mei.

De Triester Zeitung deelt mede dat de Sardinische Regerings Commissaris de inlijving van Massa bij Piémont heeft geproclameerd.

Een Nederlandsch stoomschip is in strijd met het volkenregt door Fransche oorlogsvaartuigen vervolgd geworden, terwijl een Fransch schip de Oostenrijksche vlag heeft geheschen.

LONDEN den 26 Mei.

Koffij prijshoudend. — Thee. Ord. Congo 14½ d. — Suiker iets lager. — Rijst. Madras 10/ en Rangoon 11/6. — Peper en Piment stil. — Metalen. Tin, Straits 130/. IJzer 48/. — Salpeter zonder handel. — Olien. Lijn- 28/6, Raap- 38/, Palm- 45/. — Talk loco 54/6, op levering 54/. — Ter Veemarkt waren heden 735 Runderen, 350 Kalveren, 9610 Schapen en Lammeren en 230 Varkens; de handel was levendig.

LIVERPOOL den 26 Mei.

Katoen. Tot vorige prijzen werden heden 10,000 b. omgezet.

ANTWERPEN den 26 Mei.

Koffij prijshoudend. — Suiker kalm. — Granen. Witte Tarwe ƒ 11¾ en Roode ƒ 11½. Rogge ƒ 6½.

BERLIJN den 26 Mei.

Rogge per Mei 39½ th. — Raapolie per Mei 10½ th.

MADRID den 25 Mei.

Spanje 1½ pc. 28.30; dito 3 pc. 38.30.

PARIJS den 26 Mei.

Frankrijk 3 pc. 61.30; dito 4½ pc. 89.—. Crediet Mob. 585. Spanje 1½ pc. 26½; dito Binnenl. 3 pc. 36⅜.

LONDEN den 26 Mei.

De 3 pc. Gecons. 92⅛. Spanje 1½ pc. 27¼; dito Buitenl. 3 pc. 39 a 40. Portugal 3 pc. 40. Mexico 3 pc. 16½. Peru 3 pc. 63¼. Venezuela 4½ pc. 36⅜; dito Uitgest. 15 a 16.

WEENEN den 26 Mei.

Nationale Metalliek 5 pc. 64. 80. Metall. 5 pc. 60. Wissel Londen ƒ 145.

FRANKFORT den 26 Mei.

Metalliek 5 pc. 41½; dito Nationale ——.

ANTWERPEN den 26 Mei.

Spanje 1½ pc. 25¾; dito Binnenl. 3 pc. 35¼. Metall. 5 pc. 39¾; dito Nationale 5 pc. 43¼.

BINNENLAND.

'sGRAVENHAGE den 26 Mei.

Z. K. H. de Prins van Oranje heeft gisteren avond de societeit in het Bosch bezocht.

— De Minister van Marine zal op 22 junij aanstaande alhier in het openbaar doen aanbesteden acht houten verdedigingsvaartuigen.

— Gisteren middag had aan het Departement van Marine de aanbesteding plaats van de levering van 1500 dubbele Ned. mudden turf en 30,000 Ned. ponden steenkolen ten behoeve van het Departement van Marine. Het grootste gedeelte dier aanbesteding is opgehouden; het overige echter gegund aan den heer W. Hoven alhier.

— Een detachement sterk 50 man van het 3de reg. dragonders, alhier in garnizoen, zal den 30 dezer, onder kommando van den 1sten luit. jonkh. van de Merwede Quarles van Ufford, naar Breda vertrekken, om deel te nemen aan de practische oefeningen der kadetten van het wapen der kavalerie van de Koninkl. Militaire Akademie en gedurende den kamptijd aldaar van 1 junij tot 15 julij verblijven.

— Heden stond voor de Arrondissements-Regtbank alhier teregt een 19jarig meisje, aangeklaagd van diefstal ten huize van hare meesteres, bij wie zij voor loon in dienst was, ten nadeele van een aldaar inwonend persoon. De Graaf van Heiden Reinestein, lid der Tweede Kamer, inwonende bij de wed. Stevens alhier, had herhaalde malen uit eene secretaire gelden gemist, doch zich dat telkens ontgeven, tot dat hij in het begin der maand april met stellige zekerheid bespeurde dat hem twee bankbiljetten, elk van ƒ 60, waren ontvreemd, en zoo hij vermeende nog een muntbiljet van ƒ 10. Na herhaalde ondervragingen moet het hierboven bedoelde meisje bij den hoofdcommissaris van politie tot bekentenis van het door haar ontvreemde geldspapier zijn gekomen, echter voorgevende dat zij uit vrees van ontdekking de bankbiljetten had verbrand. Bij onderzoek harer goederen is ook nog gevonden een Oostenrijksche coupon en een zilveren vingerhoed, welke beide voorwerpen zij erkend heeft insgelijks ten huize harer meesteres zich te hebben toegeëigend.

— Naar men verneemt zal de Boschbrug in het volgend jaar worden vernieuwd, en wel naar hetzelfde model der thans in aanbouw zijnde bij het Bezuidenhout, ten einde in de beide voornaamste naar het Bosch leidende bruggen gelijkheid van vorm te brengen.

— De alhier op 23 dezer geopende tentoonstelling van kunstwerken lokt reeds een aantal belangstellenden. Onderscheidene buitenlandsche artisten zijn bereids onder de bezoekers opgemerkt.

— Z. K. H. Prins Frederik heeft aan den heer Rinck alhier verlof verleend tot het voeren van den titel van Hof-boekbinder van Z. K. H. en het uitsteken van Hoogstdeszelfs wapen.

— Aan het Hôtel de Oude Doelen zijn afgestapt de heeren Edmond Tschaggeny, A. J. Adan, bankier, en Dubois Nihoul, van Brussel; Aug. Dulican en Carlos Forel, van Parijs; George Leake en Fred. Gifford, met hunne familiën, uit Londen, Robert Schwarzenbach, uit Zwitserland, en David Schwab en familie, uit Keulen.

ROTTERDAM den 26 Mei.

Heden nacht ten ca. 3½ ure, is zekere Willemijntje van Zon, oud 18 jaren, dienstbode, met het scheppen van water, in de Kipsloot, aan de Kleine Kipstraat, gevallen en verdronken; eenige oogenblikken later heeft men haar lijk opgevischt en zijn de onmiddellijk aangewende pogingen om haar in het leven terug te roepen, vruchteloos gebleven.

Bij Zr. Ms. besluit is goedgevonden: 1^{0}, aan de na te melden officieren bij de rustende schutterij, op hun verzoek, eervol ontslag te verleenen, te weten: in de provincie Gelderland: 2de afd., 3de bat., 4de comp., aan F. J. J. Melkert, als 2de luit.; 3de afd., 1ste bat., 3de comp., aan C. D. Hiebendaal, als 2de luit.; in de provincie Zuidholland: 3de district, 1ste bat., 4de comp., aan J. Brunt Jzn., als 2de luit.; in de provincie Noordholland: 2de bat., 4de comp., aan W. Francken, als 2de luit.; 5de bat., 3de comp., aan P. J. Hollman, als kapit.; in de provincie Utrecht: 3de bat., 1ste comp., aan jhr. J. L. R. A. Huydecoper, als 2de luit.; 3de comp., aan P. Schouten, als 1ste luit.; in de provincie Overijssel: 4de bat., 3de comp., aan J. B. ter Horst, als 1ste luit.; 4de comp., aan H. J. van den Berg, als 2de luit.; 2^{0}, bij de rustende schutterij in de provincie Gelderland te benoemen: 2de afd., 3de bat., 4de comp., tot 2den luit. S. D. Formijne, thans schutter; 3de afd., 1ste bat., 3de comp., tot 2den luit., P. F. van der Meer van Kuffeler, thans schutter.

Ten gevolge van den tijdelijken stilstand van de vaart der stoombooten tusschen Triëst en de Levant, is de gelegenheid tot verzending van brieven uit dit

---

concert-entreën voor heeren leden wel hoog, maar men neemt niet in aanmerking, dat aan het medebrengen van dames een aanzienlijk rabat verbonden is. In Duitschland daarentegen is dit faveur voor dames geheel en al onbekend, en dames moeten aldaar in de concerten (ook bij abonnement) zoowel als in den schouwburg dezelfde entrée als de heeren betalen. Zoo trekt het Gewandhaus-concert te Leipzig voor 20 concerten van iederen abonnent zoowel heer als dame 13 thaler, dus van heer en dame te zamen ƒ 45. 50, en van 750 abonnenten ruim ƒ 17,000.

Op dezelfde wijze brengen 1186 abonnenten van het Gesellschafts-concert te Keulen voor 9 concerten de som van ruim ƒ 12,000 op. Neemt men nu in aanmerking dat de publieke vermakelijkheden in Duitschland veel minder belast zijn dan in Nederland, dan kan men nagaan, welke voordeelen het budget van een Duitsch concert-instituut boven dat van een Nederlandsch behaalt. Hierdoor laat zich dan ook verklaren, hoe de Duitsche concert-directien in staat zijn, om zoowel aan orchest-directeuren als concertmeesters hooge tractementen aan te bieden, terwijl de overige leden van het orchest tevens goed bezoldigd worden.

Evenwel, al is ook de Nederlandsche belastingwet iets minder galant voor de kunst, — wij blijven toch den ridderlijken geest onzer concert-directien ten opzigte van de dames prijzen. Wij hopen dan ook, dat alle, die het wel met de Rotterdamsche kunst meenen, zich zullen aansluiten aan een kunst-instituut, hetwelk verpligt is de eer van Rotterdam tegenover de beroemde buitenlandsche talenten, welke zich hier doen hooren, te handhaven.

Nog één punt blijft ons overig te bespreken, namelijk de lokaliteit. In weêrwil dat Rotterdam meer dan ééne fraaije concertzaal bezit, zoo bestaat er tot nog toe eigenlijk geen geschikt lokaal voor Eruditio Musica. De groote zaal der societeit Harmonie kan in haren tegenwoordigen staat slechts voor Oratorium-uitvoeringen gebruikt worden, doch is te groot voor sinfonie-uitvoering en solo-voordragt. Wel gelooven wij, dat door totale afsluiting der tooneelruimte en plaatsing van het orchest in de zaal de klank aanmerkelijk geconcentreerd zoude kunnen worden, doch dan zoude het gebruik voor gewone concerten toch nog altijd uitgesteld moeten worden, tot wij over meerdere orchestkrachten te beschikken hebben, daar de voor deze zaal benoodigde engagementen van Haagsche meesters steeds enorme onkosten veroorzaken. De zaal in de Bierstraat is te klein en kan dus niet in aanmerking komen.

Voor gewone concerten blijft alzoo voorloopig geen ander lokaal overig dan de zaal der Maatschappij: tot Nut van 't Algemeen, tenzij men eene proeve zoude willen doen met den schouwburg op den Coolsingel. Wat de zaal der genoemde Maatschappij betreft, de algemeene opinie is daaromtrent hoogst ongunstig. Niet ten onregte heeft het ons daarom verwonderd, dat in de onlangs aangevangen verbouwing van het maatschappelijk gebouw de gewenschte verbetering der Concertzaal niet is opgenomen, te meer, daar deze welligt gemakkelijk te bewerkstelligen is.

De primitieve bouwmeester dezer zaal schijnt de zinspreuk: „*Simplex veri sigillum*" volstrekt niet begrepen te hebben, of hij is hoogst ongelukkig in deszelfs toepassing geweest. De gebreken zijn niet gelegen in de verhoudingen van hoogte, lengte en breedte, want deze zijn alle evenredig, doch alles wordt bedorven door de beide wanstaltige tribunes en de valsche plaatsing van het licht. Daardoor ontstaat eene onsierlijkheid, welke niet met eenvoudigheid mag verward worden. De aan te brengen verbeteringen zouden dus bestaan in: 1^{0}, wegbreking der achtertribune; 2^{0}, zoo mogelijk, verandering der voortribune in eene langs drie zijden der zaal regelmatig uitgebouwde loge, en 3^{0}, het aanbrengen van gelijkmatig licht door middel van muurlustres. De eerstgemelde verbetering is vooral noodzakelijk, dewijl het door de achtertribune gebroken rugpositief van het orchest eenen allernadeeligsten invloed op den klank uitoefent, terwijl mede door de verwijdering dezer tribune plaats voor de toehoorders kan gewonnen worden. Of het getal zitplaatsen, welks maximum thans 480 is, door de voorgestelde verbouwingen tot op 700 of meer kan gebragt worden, zulks zouden deskundigen moeten beslissen. Het zij ons intusschen nog gegund hier eene aanmerking over den bouw van het orchest bij te voegen, welke in het algemeen op de orchesten in ons Vaderland toepasselijk is. Wij wenschten namelijk den thans bestaanden amphithéater-vorm van het orchest veranderd te zien in een achterwaarts oploopend orchest met geheel vlakken voorgrond. De thans zoo onsierlijk zittende positie van het strijkquartet valt daardoor weg; het geheele strijkquartet speelt met uitzondering van de violoncellisten staande, terwijl de blaasinstrumentisten, somtijds ook de altisten, op de ophoogingen geplaatst zijn. De geheele houding van het orchest en de kracht van het strijkquartet winnen daarbij, waarom dan ook in de meeste buitenlandsche Concertzalen deze vorm van orchest is ingevoerd.

Mogt eene verandering van lokaal voor Eruditio Musica noodig worden, zoo zoude welligt de schouwburg op den Coolsingel aan de behoefte kunnen voldoen. Wij hebben bij gelegenheid van een concert der Réunion musicale, met medewerking der Harpiste Mej. Mösner, dit lokaal gunstig bevonden zoowel voor den klank van het orchest als voor solo-voordragt.

Hoe dit zij, Eruditio is allezins het bezit van eenen fraaijen kunsttempel waardig. Nogmaals dringen wij er bij onze stadgenooten op aan, aan eene concertdirectie, welke gedurende 30 jaren in voor- en tegenspoed de eer van Rotterdam wist te handhaven en uit dien hoofde den dank harer medeburgers ten volle verdient, krachtige medewerking te verleenen.

Rijk door middel van de landpost over Weenen naar Konstantinopel aldus geregeld:

1°, over Weenen, Temeswar en Galatz, vertrek van Amsterdam des vrijdags van elke week, met den laatsten spoortrein op Emmerik; aankomst te Konstantinopel des zaturdags van de daaropvolgende week des morgens vroeg; 2°, over Weenen. Temeswar en Semlin, vertrek van Amsterdam des maandags van elke week, met den laatsten spoortrein op Emmerik; aankomst te Konstantinopel des donderdags van de daarop volgende week, des morgens vroeg.

De brieven komen in het eerste geval over in den tijd van 180. en in het tweede van 228 uren.

Op verzoek van 's Konings Gezant te St. Petersburg, heeft Z. M. de Keizer van Rusland aan Nederlandsche onderdanen de vergunning toegestaan, welke aan Fransche onderdanen reeds verleend was, om dezelfde regten als Russische onderdanen te betalen voor het protesteren van wisselbrieven en de registratie van op den vervaldag niet betaalde schuldbekentenissen.

De Minister van Finantien heeft de heeren provinciale Directeurs der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen in de onderscheidene provincien te kennen gegeven, dat *vernissen*, welke *zonder alcohol* zamengesteld zijn, behooren te worden gerangschikt onder de *bereide verwwaren*, belast bij den invoer met 6 per cent der waarde en vrij van regten op den uitvoer.

Beroepen tot predikant bij de Hervormde gemeente te Losdorp in Groningen ds. H. van Griethuysen, thans te Huizen.

Door den kerkeraad der Ned. Hervormde gemeente te Leeuwarden is uit het bevorens gemeld twaalftal geformeerd het volgend zestal van predikanten: dd. W. T. van Griethuysen, te Harlingen; W. Hoevers, te Franeker; G. A. Hoog, te Bolsward; H. P. Berlage, th. dr., te Zalt-Bommel; W. Zwart, te Boskoop. en B. ter Haar Bz., te Nijmegen.

— De uitslag van de gisteren te Brielle plaats gehad hebbende aanbesteding, van wege die gemeente, der straatverlichting door middel van steenkolen pijpgaz is geweest aldus: er hadden zich opgedaan zes inschrijvers, waarvan de minste was de heer Nolet van Schiedam, en wel voor eene som van *f* 2895.

— Bij de opening der stembriefjes op gisteren is gebleken dat mr. D. van Weel Az., burgemeester te Ooltgensplaat, met groote meerderheid van stemmen tot lid van de Provinciale Staten voor het kiesdistrict Middelharnis is verkozen.

— Bij de herstemming te Leyden voor de benoeming van een lid voor de Provinciale Staten van Zuidholland tusschen de heeren mrs. N. Sikkel Groos en S. Tak is als zoodanig verkozen het aftredend lid mr. N. Sikkel Groos, advocaat te Leyden.

— Uit 's Gravenhage wordt dd. 24 dezer aan de Amsterdamsche Courant geschreven: „Ik verneem met eenige zekerheid dat door den Koning gedesigneerd zijn, om in het kamp bij Stockholm de manoeuvres der Zweedsche troepen te gaan bijwonen: de majoor Wildeman van het tweede regement dragonders, en de kapitein von Wrangel van het regement grenadiers en jagers. Deze heeren zijn heden bij den heer Minister van Oorlog ter audientie geweest. Hun vertrek moet omstreeks 5 of 6 junij bepaald zijn."

— Aangaande de proefnemingen, die in de aanstaande week door de artillerie aan den Helder genomen zullen worden, verneemt men dat van de batterij Kaap-Hoofd met los kruid zal worden gevuurd op de stoomschepen van het ter reede van Texel liggende exercitie-eskader, die op verschillende afstanden, met volle kracht. de gezegde batterij zullen voorbij stoomen, ten einde te kunnen nagaan hoevele schoten men op ieder dezer schepen zal kunnen lossen; omgekeerd zal daarna door de schepen gelijkelijk beproefd worden, hoevele schoten zij onder het stoomen op de batterij zullen kunnen lossen; terwijl daarna door het geheele eskader diezelfde proef zal genomen worden.

— Uit Vlissingen wordt ons, onder dagteekening van 24 dezer, het volgende gemeld:

„Heden heeft op de meest plegtige wijze de begrafenis plaats gehad van den vice-admiraal Bouricius, laatstelijk kommandant der Nederlandsche marine in Oost-Indië. Nadat de kist, voorzien van des overledenen ridderorden en aan zijnen rang verbonden versierselen, in eene doelmatig ingerigte katafalk op 's Rijks werf van uitrusting was tentoongesteld, vereenigde zich tegen tien ure het garnizoen en gedeeltelijk ook dat van Middelburg, de mariniers, de artillerie, de manschappen van het fregat de Ruyter en de bootsmansleerlingen van het wachtschip, waarna, onder het door genoemd fregat lossen van 17 saluutschoten, telkens om de drie minuten, de kist in plegtigen optogt door dekofficieren der marine naar den met vier aan de hand geleid wordende paarden bespannen lijkwagen gedragen werd.

„Alle militaire en civiele autoriteiten maakten deel uit van den lijkstoet, terwijl de nabestaanden, in drie koetsen gezeten, het lijk volgden. De slippen werden gedragen door vier vlagofficieren, ridders der Militaire Willemsorde; de in rouwfloers gehulde admiraals-vlag, door twee adelborsten. In den trein waren ongeveer zeventig officieren van verschillende wapenen. Op de begraafplaats werden, bij de gebruikelijke saluutschoten, door den directeur der Marine eenige woorden gesproken ter herinnering aan de verdiensten van den overledene, welke beantwoord werden door zijnen schoonzoon, den kapitein ter zee Fabius, kommandant van de de Ruyter.

„Een en ander leverde een treffend gezigt op en slechts zelden kan men in ons Land eene begrafenis op zoo grootsche en plegtige wijze gezien hebben. Alle schepen, zoowel in het dok als op de reede, van welke Natie ook, hadden de vlag halfstok geheschen, terwijl bij het gebruikelijk nederlaten der vlaggen 's avonds de op het fregat de Ruyter geheschen admiraals-vlag, die nu overbodig was geworden, vereerd werd met een saluut van zeventien schoten."

— Uit Heusden wordt gemeld dat groote Duitsche aken in de laatste acht dagen p. m. 1½ millioen pond hooi tegen *f* 30 de 1000 2 Ned. ponden hebben medegenomen. Voor rekening van het Oostenrijksche Gouvernement zijn op verschillende plaatsen 15 vaartuigen aan het laden, die elk 3 a 400,000 pond zullen medenemen. Ten gevolge dezer omstandigheden hebben de grasverpachtingen hooge prijzen opgeleverd.

— Gisteren morgen ten acht ure is Z. M. de Koning met gevolg te Arnhem per extra-trein aangekomen. Z. M. werd aan het station opgewacht door Z. Exc. den Staatsraad, Commissaris des Konings, den generaal provincialen kommandant en den heer burgemeester. Na een kort oponthoud heeft Z. M. zich naar het Loo begeven.

— Door den betrekkelijk hoogen waterstand was de grond, waarop de palen der hulpbrug over den IJssel te Zutphen rusten, weggespoeld. Men heeft dadelijk maatregelen van voorzorg genomen en herstelling aangebragt. Voorts blijkt uit een rapport van den hoofdingenieur, dat de brug niet zoo gevaarlijk was als het gerucht liep. Men zal nu denkelijk eene noodschipbrug over de rivier leggen, in afwachting der vaste brug, waartoe reeds vroeger besloten is.

— Het water op de rivier de IJssel is, zoo wordt uit Wijhe gemeld, buitengewoon gewassen; vele hooi- en weilanden staan reeds onder water.

Wij vestigen de aandacht op het dezer dagen geannonceerde, door den heer H. Nijgh alhier bij losse vellen uit te geven werk, getiteld: *De Homoiopatische geneeswijze. Mededeelingen tot verspreiding der kennis van deze methode. bijeenverzameld door dr. A. J. Gruber, dr. F. W. O. Kallenbach en dr. S. J. van Royen.* Het proefblad dat voor ons ligt, behelst een voorwoord, waaruit blijkt dat het de bedoeling is van bovengenoemde heeren de kennis der homoiopathie voor iedereen toegankelijk te maken. De wijze waarop zij dit doel zullen trachten te bereiken is de volgende: In een voor ieder verstaanbaren stijl zal eene doorloopende reeks van opstellen worden geschreven, die tot onderwerp hebben de wijze, waarop de homoiopathie ontdekt werd, hoe zij zich ontwikkelde en wat zij nu is. Om de resultaten der homoiopathie te doen kennen, willen zij gedurig goede en goed bevestigde ziektegevallen mededeelen, waaronder zoowel zulke, die voor den leek verstaanbaar zijn, als die voor den geneesheer waarde hebben.

Voorstanders als wij zijn van openbaarheid, kunnen wij niet anders dan de verschijning van dit werk toejuichen, dat, hopen wij, ook voor oningewijden een nieuw licht zal helpen verspreiden over eene questie, waarbij de geheele maatschappij belang heeft. De mededeelingen der homoiopathen zullen ongetwijfeld tegenspraak verwekken bij hunne allopathische kunstbroeders. Mogt het ook hier zijn: *du choc des opinions jaillit la vérité.*

Ingezonden Stukken.

Mijnheer de Redacteur!

Wij zijn zoo vrij UE. over eene zaak te onderhouden, die wij vermeenen dat alleenlijk door het bespreken in het openbaar kan verholpen worden, aangezien wij geen ander middel weten om een einde te maken aan de willekeurige handelwijze van eene klasse van Ingezetenen, namelijk de Bakkers.

Een ieder die met den Graanhandel bekend is, weet dat de prijzen van Zeeuwsche en Roode Tarwe, die tot het Broodbakken hier ter Stede gebruikt wordt, sedert maanden achtereen in waarde is teruggegaan; de Bakkers hebben zulks nimmer in aanmerking genomen, maar altijd dezelfde prijzen voor hun Brood gemaakt. Vóór ongeveer 3 weken, bij het uitbreken der vijandelijkheden in Italië, ondervonden de prijzen van Tarwe aan onze markten eene verhooging van *f* 45 a *f* 60 per last; onmiddellijk daarop verhoogden de Bakkers de broodprijzen met 2 c. per ℔. De goede Burgerij heeft zich deze verhooging laten welgevallen. Sedert echter zijn de bordjes weêr verhangen en de prijzen van Tarwe zijn weder gedaald en bijkans op hetzelfde standpunt van vóór de rijzing weder teruggekeerd; echter van eene prijsverlaging van het Brood is nog geene sprake. Dat de Bakkers hunne broodprijzen verhoogen in verhouding der Tarweprijzen zal hun niemand kwalijk nemen, echter gelooven wij dat het niet meer dan billijk is, dat bij eene daling der Graanprijzen zij ook de burgerij in den prijs van het brood te gemoet komen. — Wat wij echter niet kunnen verklaren is de eenvormigheid in de bepaling der broodprijzen. De prijzen van andere levensmiddelen zijn bij de verschillende verkoopers ook verschillend; echter bij de Bakkers is dit niet het geval; het is bij den eenen als bij den anderen. Zou men niet onwillekeurig aan eene onderlinge overeenkomst dienaangaande moeten denken? en is deze volgens de wet niet strafbaar? Misschien zal door plaatsing dezer weinige regelen zich iemand opdoen die dit raadsel kan oplossen of nadere opdelderingen weet te geven.

EENIGE BROOD-ETERS.

Rotterdam Mei 1859.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 26 Mei.

OVERLEDEN: H. Loeven, wedr. van E. Dolleman, 80 j. — S. J. Peters, jd., 74 j. — C. M. de Klerk, jd., 1 m.

BEVALLEN: E. J. Pompe, geb. Leembruggen, z. — J. van Commenre, geb. de Hooge, z.

De Milicien dezer Gemeente S. H. VAN EYBERGEN, der ligting van 1854, wordt uitgenoodigd zich te vervoegen ter Secretarie (afd. Militaire zaken) alhier.

Rotterdam 26 *Mei* 1859.

238ste Staats-Loterij.

5*de Klasse*, 15*de Lijst.*

Trekking op 26 Mei.

GETROKKEN PRIJZEN.

Prijs van *f* 10000: N.° 15849
„ „ - 1000: „ 1107 6339 18476
„ „ - 400: „ 3757 13457
„ „ - 200: „ 9250 12915 13701 16041 19109
„ „ - 100: „ 3901 4188 5099 5364 5403 5573 6752 7052 9323 11915 12620 12805 13324 14944 15439 15555

Prijzen van *f* 70:

52	2158	5410	7861	10033	12714	15151	17587
268	2207	5457	7902	10212	12788	15453	17754
290	2267	5479	7914	10275	12801	15580	17797
318	2271	5579	7987	10330	12889	15586	17934
325	2311	5591	8019	10408	12966	15616	17946
379	2353	5741	8138	10464	12972	15692	18078
416	2625	5856	8209	10465	13135	15806	18120
441	2942	5984	8279	10491	13222	15868	18198
467	3098	6218	8317	10493	13245	15926	18228
580	3139	6435	8448	10579	13268	16019	18283
[illegible]	3177	6444	8523	10674	13447	16051	18381
668	3255	6507	8604	10745	13455	16116	18389
872	3310	6526	8606	10829	13632	16175	18482
930	3328	6554	8638	10889	13883	16303	18511
935	3350	6570	8767	10907	13912	16328	18592
1004	3362	6586	9025	10926	13915	16358	18671
1067	3545	6718	9026	11070	13985	16471	18683
1208	3610	6824	9098	11208	14008	16473	18775
1312	3658	6859	9118	11298	14016	16506	18856
[illegible]	3712	6927	9186	11409	14067	16549	18939
1370	3790	6996	9271	11757	14113	16624	19041
1452	3809	7034	9315	11784	14177	16895	19126
1533	3813	7043	9318	12043	14316	16961	19168
1665	4378	7064	9338	12128	14353	16976	19176
1703	4475	7150	9491	12307	14369	17112	19316
1704	4521	7167	9536	12322	14578	17125	19371
1717	4522	7169	9680	12366	14611	17227	19462
1804	4717	7247	9683	12458	14623	17313	19603
1847	4927	7386	9687	12477	14722	17325	19650
1903	5141	7408	9806	12572	14726	17369	19675
1960	5241	7539	9813	12610	14814	17398	19827
1971	5305	7573	9912	12629	14889	17483	19881
2053	5392	7582	9931	12650	14939	17522	19952

Cargalijsten.

Rotterdam.

BATAVIA, SOERABAIJA en PASSAROEAN, Cortgene, kapit. Dunlop. — 5000 pic. Koffij, 5001 pic. Suiker, 298 pic. Noten, 4 pic. Foelie, 200 pic. Tin en 20 pic. Rotting, NHM.

BONESS, Princess Royal, J. Baxfield. — 185 t. Gietijzer, E. S. de Jonge.

CARDIFF, Balmoral, D. Lovius. — 1950 pl. en 384 boss. IJzer, E. S. de Jonge.

HULL, Seahorse, T. Sadler. — 579 stav., 800 boss. en 13 pl. IJzer, E. S. de Jonge.

Amsterdam.

BATAVIA, Nieuw-Holland. Tuk. — 2113 kr. Suiker en 9732 b. Bindrotting, Boissevain en Kooy; 1542 sch. Tin, NHM.; 1024 b. Tabak, Alstorphius en von Hemert; 762 b. Koffij, L. Bienfait en Zn.; 89 pic. Kadranghout, J. Kuyper van Harpen en Co.; 168 coll. Diversen, 79 b. Hennep, 3106 Koe- en 936 Buffelhuiden, 3000 Koestaarten, 435 z. Cacao, 307 kr. Suiker en 33 b. Kubeben, Order.

Prijzen der Buitenl. Coupons
en UITGELOTE OBLIGATIEN.

AMSTERDAM den 26 Mei.

Metalliek	*f* 19.50.	Sp. Piasters	*f* —.—
id. Nat. Julij a. s.	- 25.90.	Hamb. Russen	- 33½.
Napelsche	- —.—.	Russ. in Zilv. R.	- 30½.
Div. Eng. in £	- 11.45.	Poolsche in fl.	-
Eng. Russen	- 11.45.	Coup. Port. 1 Jan 1848 per £ 2.	- —.—
Fransche	- 54¾.	Papier Roeb.	- —.—
Belgische	- 55¾.	Dollars	- —.—
Pruissische	- 34¾.		

Officiële Wisselkoersen.

ROTTERDAM 26 Mei.

	2 maanden.	Kort.
Londen	11.50	11.62½
d.° 3/m.	11.45	—
Parijs	55¼	55⅝
d.° 3/m.	55 1/16	—
Bordeaux	55	55⅜
Genua	—	—
Livorno	36	-
Napels	74	—
Petersb.	—	—
Hamburg	34⅞	35½
d.° 3/m.	34⅝	—
Antwerp	—	⅛ v
	6 weken.	**Kort.**
Frankfort	101	—
Augsburg	99	—
Weenen	—	—
Triest	—	—

Disconto 3 en 3½ pc.

AMSTERDAM 26 Mei.

	2 maanden		Zigt.	
Londen	11.50	g	11.60	g
Parijs	55⅛	g	55⅜	g
Bordeaux	54¾	g	—	g
d.° ½ m.	55¼	g	—	g
Genua	44½	g	—	g
Livorno	36½	g	—	g
Napels	74½	g	—	g
Hamburg	35	g	35⅜	g
	3 maanden.		**Zigt.**	
Madrid	234	g	—	g
Cadix	236	g	—	g
Sevilië	233	g	—	g
Bilbao	233	g	—	g
Lissabon	39¾	g	—	g
Porto	39¾	g	—	g
Petersb.	153	g	—	g
	6 weken.		**Zigt.**	
Weenen	75	g	—	g
Augsburg	99	g	—	g
Frankfort	101¼	p	—	g

Rotterdam ⅛.

Beurstijdingen.

LONDEN den 25 Mei.

3 pc. Cons. cont.	91¾ a 92			3 pc. Peru	60	a	63
id. id. op tijd	92 - 91¾			4½ pc. id. Urib.	72	-	77
5 pc. Oostenrijk	35 - 40			id. te New-Y.	70	-	75
4½ pc. België	— - —			3 pc. Portugal.	38	-	40
5 pc. Braz. 1824	97 - 99			5 pc. Rusland	100	-	104
id. 1829 39	— - —			4½ pc. idem	91	-	93
id. 4½ pc. 1852	89 - 91			3 pc. Spanje	39	-	41
idem 1858	89 - 91			1½ pc. idem	26½	-	27½
6 pc. Buen.-Ayr	73 - 78			idem Amort.	7	-	9
6 pc. Chili	95 - 100			id. Cert. Coup.	3	-	4
3 pc. idem	— - —			5 pc. Sardinië.	77	-	79
5 pc. Denemark	98 - 100			6 pc. Turkije.	63	-	64
3 pc. idem	— - —			idem Nieuwe.	51	-	53
2½ pc. Holland.	59 - 61			4 pc. idem.	100	-	101¾
4 pc. idem.	91 - 93			5 pc. Venezuela	34	-	36
Ecuador	12 - 14			idem Uitgest.	15	-	16
id. Land-warr.	— - —			Wissel Amst. krt.	11.11	a	13.
2½ pc. Grenada.	14 - 16			idem 3 m.	11.14¾	-	15½.
id. Uitgestelde	4 - 5			id. Parijs kort	25. 5	-	12½.
3 pc. Mexico.	16¼ - 16¾			idem 3 m.	25.32½	-	40.
4½ pc. Peru	80 - 83						

Binnenlandsche, zoowel als buitenlandsche fondsen vast, met vrij veel handel.

PARIJS den 25 Mei.

Frankrijk 3 pc. 61.55, 61.15, 61.30; dito op ult. 61.50, 61, 61.20; dito 4½ pc. 89, 88.50; dito op ult. 88.75; Fransche Bank 2700. Crediet Mobilier 585, 575, 582.50. Rusland 4½ pc. ——; dito Spoorwegen 485. Napels 5 pct. —. Spanje 1½ pct. 26⅜; dito buitenl. 3 pcts. 37½; dito Binnenl. 36⅛ en kleine stukken 37; dito Passive —.

De 3 pcts. Fransche fondsen sloten heden a contant 35 en op ult. 40 c. lager dan gisteren. De overige fondsen volgden deze dalende beweging.

Scheepstijdingen.

Brouwersh. (O.) *Aang.*
26 *mei* Cortgene, Dunlop, Batavia n. Rott.

Hellevoet *Aang.*
26 *mei* Lord Raglan (st.), Newcastle
General Luit. Witleben, Hoffmann, Pernau
Henriette Gerardina Susanna, Sissingh, Brouwershaven
Vertrokken.
Alexandrine. Vagt, Oostzee
Frithiof, Petersen, Koningsbergen
Arnold Böninger. Hashagen. New-York
Elve (st.) Hamburg
Norman, Foreman, Newcastle
Maria, Möhler, Koningsb.
(O.N.O.—O.)

Brielle *Aangek.*
26 *mei* Diana (st.), Londen
Vertrokken.
Prins van Oranje (st.). Duinkerken
Concordia (st.), Londen
Geziena, Krook. dito
Balmoral (st.), Bristol
(N.O.—O.N.O.)

Maassluis *Aangek.*
26 *mei* Courier, v. d. Stolk. Hamburg
Vertrokken.
Celeritas, Ohlsen, Newcastle
Integrity, Wilson. dito
Mars, Turnbull, dito
Burgemeester van Setten, Pik, dito
Star, White, dito
Earl Talbot, Manson, dito
Sex Södskende. Andresen. Newcastle
Eliza Cornish. Miller. Sunderland
Ceneus. Evens, dito
Johann Cornelius. Frädlandt, avontuur
Barnard Castle, Parker, Lynn
Susannah, Darnell, Engeland
(O. N. O.)

Texel *Aangek.*
24 *mei* Houthandel. de Jonge, Christiansand
25 Willem Daniel. de Meester, Batavia
Siewerdina. de Haan, Bordeaux
Joh. Hermanus, Visker, la Roche Bernhard
26 Magnet (st.), Londen
Vertrokken.
25 Trieste. Koster, Livorno
Catharina Maria, Behrmann, Havre
Cornelia, Bijkerk, Newcastle
Shincliffe, Copperthwaite, Sunderland
Penelope, Olsen, avontuur
26 Ranger (st.), Londen
(O.Z.O.—O.—O.N.O.)

Vlie *Vertr.*
24 *mei* Zeelust, Keun, Riga
Hillechiena Wilkens, Karsies, avontuur
Mercurius, de Boer, dito

Vlissingen *Aangek.*
24 *mei* Tropic, Nowell, New-Orleans

—o—

Havanna *Uitgekl.*
29 *april* Æolus. Schaafsma, Amsterdam

New-York *In lading*
11 *mei* Roscius, Cook. Rott.
Tuisco, Dannemann, dito
de Hoop. Kok, dito

Triest *Uitgekl.*
20 *mei* Johanna. Veldhuis, Queenstown of Falm.

Bordeaux *Aangek.*
22 *mei* Bordeaux (st.), Bijl, Rotterdam

St. Nazaire *Vertr.*
22 *mei* Udo Frederik, v. d. Werf. Liverpool
Antje. Mulder. dito

Queenstown *Aang.*
24 *mei* Egmond, Meijer, Suriname

Liverpool *Aang.*
24 *mei* Johanna, Kranenborg, Nantes
H. & L. Preston, Davis, Rott.
Uitgeklaard.
Janke Schuringa. Brouwer. Reval
Jantina Kobina, de Jong, dito
Heligan, Trevena, Rott.
Agnes, Hocking, dito
Vertrokken.
Maroim. Kuyper, Arensb.

Cardiff *Vertr.*
23 *mei* Marie, Klein, Riga

Jersey *Aangek.*
19 *mei* Joseph, M'Donald, Amsterdam

Bij **Plymouth** *Aangek.*
23 *mei* Christina Agatha, Esink, Java n. Amst.
(alles wel aan boord)

Bij de **Singels** *Aangek.*
23 *mei* Anna Martha, Korfker, Bordeaux n. Koningsbergen
Jim Crow, Pentewan n. Rotterdam

Deal *Gepass.*
24 *mei* Henrietta, Batavia naar Amsterdam

Goole *Aangekomen*
24 *mei* Twee Gebroeders, Scheepsma, Brugge

Hull *Aangek.*
24 *mei* Catharina Cornelia, de Jonge, Emden

Hartlepool *Aangek.*
23 *mei* Irene, Antonissen, Rotterdam

Sunderland *Aang.*
23 *mei* Circassian, Crawford, Rotterdam
Water Millock, Sanderson. Nieuwe Diep

Shields *Aangek.*
24 *mei* Pyrrhus, Azibert, Amsterdam
Venture, Cringle. dito
Ann, Carman, dito
Jane & Margaret. Corbett, Rott.
Mary Ann, Harrison, dito
N. R. Gazfabriek, de Goede, dito
Doris, Home, dito
Magnet, Dodds, dito
Marsden, Patten, dito
Acorn, Easson, dito
Hannah, Simpson. dito
Commerce, Rogers, dito
Burger, Bartelse, dito
Clemens, Persoons, Zierikzee
Van, Peacock, Schiedam
Walker, Heans, dito
True Briton, Emery, Dordrecht
Gratitude, Alexander, d.°
William, Scott, dito
Margaretha, Meijer, Zwolle

Charlestown *Aangek.*
22 *mei* Fortuna. Hovland, Harlingen

Greenock *Aangek.*
23 *mei* Manilla, Behrens, Java

Grangemouth *Aang.*
23 *mei* Aukjen, v. Peer, Stettin
Vertrokken.
23 Auchincruive, Couston, Dordrecht

Antwerpen *Vertr.*
25 *mei* Jonker v. Slogteren, Prak, Havre

Hamburg *Aangek.*
24 *mei* Maria, Dijk, Amst.

Cuxhaven *Vertr.*
23 *mei* Christina, Bekkering. St. Petersburg

Bremerhav. *Aangek.*
23 *mei* Vijf Gezusters, de Vries. Amst.
Jantina Roeltina. Kremer, Memel

Kiel *Aangek.*
23 *mei* Abeldina, Olthoff, Bremen

Wismar *Aangek.*
18 *mei* Jeanne Agatha, Jager, Newcastle

Swinemunde *Aang.*
22 *mei* Aaltje Pronk, Schuur. Grangemouth
23 Teelkina Meinskina, de Haan, Bremen
Twee Broeders, Prins, Newcastle

Dantzig *Aangek.*
22 *mei* Catharina, Nieting, Harlingen
Vrouw Martha, Ebes, Stettin

Pillau *Aangek.*
23 *mei* Wijbranda Reina, Brons, Rotterdam
Zeeploeg, Braamhorst, Delfshaven
Anja Sietzia, Huisman, Antwerpen
Mercurius, Karsies, Brake

Bolderaa *Vertr.*
20 *mei* Lucretia, Bracht, Elseneur

Kroonstad *Aangek.*
17 *mei* Reintje, Teensma, Amsterdam

Gothenburg *Aangek.*
20 *mei* Cecilia, Cronhamn. Dordrecht
21 Catharina, Oldenburger, Newcastle

Kopenhagen *Gepass.*
23 *mei* Diana, Hansen, Rott. naar Koningsbergen
Sia & Elisab., Boerhave, Liverpool naar Pernau
Aangekomen.
21 Adolf Eduard, Teensma, Newcastle
25 Urania (st.), Amst. n. St. Petersburg
(heeft de reis voortgezet)
Willem I (st.), dito n. Stettin
George V (st.), Amst.

Elseneur *Aangek.*
22 *mei* Cornelia, Teensma, Liverpool n. St. Petersb.
Johanna Petronella, Visser, Amst. n. dito
23 Arnoldina Catharina, v. d. Velde, Marseille n. dito
Juliana Louisa, Sprik, Bergen n. dito
Zeemeeuw, Boekhout, Rouaan n. dito
Tamsler, Husander, Libau n. Holland

Holtenau *Aangek.*
23 *mei* Gesina, Geyken, Lubeck n. Rotterdam

—o—

Elseneur 24 mei. Het Nederl. schip Pieterdina Marchina, kapit. Klein. v. Stettin n. Leith, is overzeild en gezonken, doch het volk gered.

—o—

Gepraaid:

Den 6 april. op 14° 19' ZB. en 35° 14' WL., het schip Margaretha.

Den 12 mei. op 46° 30' NB. en 10° 40' WL., de Ned. schoener Amstel, kapit. M. Weitinga, van Liverpool n. St. Domingo (8 dagen reis).

Door kapitein Dunlop, voerende de Cortgene, van Batavia te Brouwershaven binnen:

Den 1 febr., op 7° 32' ZB. en 104° 57' OL., de schoener Herald-Queen, v. Singapore n. Sydney.

Den 15 maart. op 34° 30' ZB. en 26° 10' OL., op het Kaapsche Rif, het Amerik. schip Eastern Star.

Den 20 maart. op 33° 30' ZB. en 16° 29' OL., het Eng. schip Ellen Bates, van Bombay naar Liverpool: 45 dagen reis.

Den 25 maart, op 27° 18' ZB. en 6° 20' OL., het Eng. schip Philantropist, van Bombay naar Liverpool: 59 dagen reis.

Den 6 april, op 9° 32' ZB. en 12° 47' WL., het Fransche schip Montesquieu, v. Bourbon n. Bordeaux; 35 dagen reis.

Den 9 april, op 5° 12' ZB. en 17° 18' WL., gepass. een driemastschoener, toonende Amst. collegievlag.

Den 21 mei, bij Dungeness, de Amsterd. bark Henriette.

Den 25 mei, gepasseerd in de Noordzee, het vuurschip van den Hinder Z. ten W., een Holl. driemastschip, toonende Amst. collegievlag met n.° 512.

Door kapit. T. de Meester, v. Batavia in Texel binnen:

Den 17 april, op 5° 7' NB. en 24° 58' WL., Admiraal van Heemskerk, J. Koning, v. Rotterdam n. Batavia.

—o—

Aangek. Passagiers.

Te **Brouwershav.**, van Batavia. per Henriette Gerardina Susanna, kapit. Sissingh: de heer H. D. van Gennep.

Te **Nieuwe Diep**, van Batavia, per Willem Daniel, kapit. de Meester: de heer C. van Barneveld, ridmeester der kavalerie; jonkh. C. J. v. Beresteyn en dochter; mevr. Weber en zoon.

—o—

25 mei. De wind te **Falmouth** W. en te **Deal** N. N. O.

—o—

Rivierberigt.

Rotterdam. Hoog water 27 mei: 1ste getijde 11 ure 28 min.; 2de getijde 11 ure 52 min.

Arnhem. Waterhoogte 25 mei 3.50 el.

Keulen. Rijnhoogte 25 mei 12 v. 9 d. Rijnl.

ROTTERDAM den 26 Mei.

		l. k.	h. k.	gebl. k.
Spanje,..	Obl. 3 nu.....1¼ "	26½		
"	Binnen. a 6/m.3 "	35 9/16		
"	Cert. Coupons.	3 5/16		
Portugal,	Oblig.1853....3 "	37¼		
"	dito 1856/57.. 3 "	37		
Rusland,	bij *Stiegl.*1855.5 "	92		
Oostenr.,	Metalliek.......2½ "	21¼	21 5/16	21 5/16
"	Nationale.......5 "	41⅜	41½	41½
Venezuel.	Uitgestelde....2½ "	14 7/16		
Equador,	Oblig.......1 "	13½	13 9/16	13 9/16
Griekenl.	Coupons........	7/16		

De markt verkeerde heden over 't geheel in gunstige stemming, en waren vooral Oostenrijksche fondsen tot hoogere prijzen goed te plaatsen.

Het Commité der Effectenhandelaren
H. A. MARCELIS, Secretaris.

Laatste prijzen ten 3 ure: Nederl. Werk. Schuld 4 pc. 88½; dito Nationale 5 pc. 41 7/16 a 41⅝, gebl. 41 7/16. Equador Land Warrant 3¼ a 3⅜, gebl. 3⅜. Venezuela 2½ pc. 15.

AMSTERDAM den 26 Mei.

		l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl.,..	Werk. Schuld2½ pCt.	57¼	57½	57⅜
"	dito dito 3 "	67⅝	68	68
"	dito dito 4 "	88¼	88 7/16	88⅜
"	Amort-Synd...3½ "			
"	Handel-Maats.4½ "	122	123	123
"	O. I. Leening4 "	87½		
"	Leen. Holl. Sp.4½ "			
"	Rijn-Spoorw...4½ "			
"	Maats. v. Weld.4 "			
België,...	Cert. *Rothsch.*2½ "	46		
Frankrijk,	Certificaten....3 "			
Spanje,..	Buitenlands. ..1¼ "	26¼	26½	26½
"	dito 1 "	37½		
"	Binn. a *f* 60003 "	35⅝	35 11/16	35 11/16
"	Amort. Schuld.........			
"	Bew. v. Coup..........			
Portugal,	Oblig. ....3 pCt.	37½	37¾	37¾
"	dito 1856/57..3 "	37	37½	37½
"	dito Uitgest...	25½		
Rusland,	Obl. *Hope en C.*5 "	99¼	100	100
"	dito 1828/29..5 "	97¾		
"	Cert. 1831/33..5 "	80¼		
"	dito 1840......4 "	77	77½	77¼
"	dito *Stieglitz*..4 "	77¼		
"	dito d.° Nieuwe5 "	88		
"	dito d.° 1855 N.5 "	92¾	93¼	93 1/16
"	dito te Londen4½ "			
"	dito v. Assign.6 "	58¼	59	59
"	Inschr. dito ...6 "			
Polen,....	Aand. 1835..........*f*	142	144	
"	Obligatien......4 pCt.	70⅞		
Oostenr.,	Obl. *Göll en C.*5 "			
"	dito dito 4 "			
"	dito Met. Oude5 "	37¾	38½	38 5/16
"	dito N. te Ams.5 "	54⅞	55¼	55⅛
"	dito Nat. Met.5 "	41	41⅝	41½
"	dito Metall.....2½ "	21⅛	21 7/16	21⅜
"	Wen. Ad. fl2504 " *f*	203		
Brazilië,	1824, £ 100 5 "			
Equador,	£ 100...........1 "	13¾		
"	Onbepaalde.....1 "	13 5/16		
Venez.,...	Obligatien......5 "	34⅛	35⅛	35
"	Uitgestelde ....2½ "	14⅞	15 3/16	15 3/16
Grenada,	Obligatien......3½ "	12¼	12½	12 7/16
"	Uitgestelde	4⅛	4¼	
Mexico,..	Obligatien......3 "	15 1/16	15¼	
"	dito Onbep....3 "			
Illinois,	.......................7 "	72½	72¾	72½

Handel-Maatsch. 121¾ a cont. Rusland, Spoorweg Aand. volgest., 211 a 212. Weener Bankactien *f* 568 a *f* 572, *f* 572; dito Aand. *f* 229 a *f* 230. Griekenland, 5 pc., 11 5/16.

Beleening 3½ pc. Prolongatie 4 pc. Disconto 3 pc.

Zoowel binnen- als buitenlandsche fondsen waren heden willig gestemd en er ging veel om. Venezuelas ongeveer 2 pct. hooger.

Laatste prijzen ten 5 ure: Holland, 2½ pc., 57⅜. Spanje, 1½ pc., 26 7/16 a ½; id. Binnenl. 3 pc., 35⅝ a 11/16. Oostenr., Metall. 5 pc. 38 5/16 a ¼; dito Nat. 5 pc. 41 5/16.

Handelsberigten.

ROTTERDAM den 26 Mei.

De heden alhier gehouden veilingen van TABAK en SIGAREN zijn afgeloopen als volgt: van 293 cer. Cuba Sagua Tabak 282 cer. verk. van 30 tot 76 c. en 11 cer. opgeh. a 40 c.; — van 140/2 k. Manilla Sigaren, 2a Habano 1858, 80 uit de hand verk., 40 verk. van *f* 27 tot *f* 28 en 20 opgeh. a *f* 29; — van 260/2 k. Manilla Sigaren, 2a Cortados 1858, 50 verk. a *f* 25 en *f* 25¼, 40 opgeh. a *f* 25½ en de overige niet geveild; — van 60/4 k. Manilla Sigaren, 1a Habano 1857, 8 verk. a *f* 49 en de overige opgeh. a *f* 50 en *f* 54; — van 93 cer. Havana Tabak 62 verk. van 55½ tot 98 c. en 31 opgeh. van 70 tot 160 c.; van 440/2 k. Manilla Sigaren, 2a Habano 1858, 140 verk. a *f* 26¾, 160 opgeh. a *f* 28 en *f* 30 en 140 niet geveild; — van 180/2 k. Manilla Sigaren, 2a Cortado 1858, 20 verk. a *f* 26, 100 opgeh. a *f* 26 en *f* 27 en 60 niet geveild; — 26 cer. Yara Tabak opgeh. a 130 en 140 c.; — van 20 p. Manilla Cagayan Tabak 7 verk. van 91 a 166½ c. en 13 opgeh. van 100 tot 130 c.; — van 40 cer. Bindstroo 20 opgeh. a 55 c. en 20 niet geveild.

TABAK. De 1231 pakken Java, heden aan de markt, zijn niet gegund.

THEE. Heden zijn uit de eerste hand afgedaan de ca. 100/4 kisten Maggie n.° 60, opgehouden uit de veiling van 5 April ll., tot geh. prijs.

GUTTA PERCHA. Woensdag den 1 Junij aanstaande zullen alhier bij inschrijving worden verkocht 40 zakken.

SCHIEDAM den 26 Mei.

GRANEN. Verkocht: Rogge. 146 ℔ Pernau *f* 199 cont. 150 ℔ Libau *f* 194 6/w.

MOUTWIJN per Ned. Vat zonder fust.	*f* 12,75,
JENEVER, " " " " "	- 18,25,
Amst. proof, " " " " "	- 19,50,

alles zonder de belasting.

SPOELING, per Ketel.................. - 0.60.

GOUDA den 26 Mei.

KAAS. De aanvoer aan de markt bestond uit 50 partijen. Hooikaas *f* 18½; Graskaas *f* 19½. — VEE met kleinen aanvoer, aan de markt; tot hoogen prijs veel van de hand.

DORDRECHT den 26 Mei.

GRANEN enz. Tarwe: de aanvoer van Zeeuws., Vl. en Overm. was heden klein aan onze markt, dezelve werd tot vorige prijzen aan gebruikers geplaatst; Zomer weinig ter veil en als noteren verkocht; Jar. Zeeuws., Vl. en Overm. *f* 9 a *f* 9. 70; Nieuwe dito *f* 9. 20 a *f* 9. 50; dito afwijkende en geringe *f* 8. 20 a *f* 8. 70; Zomer *f* 7 a *f* 8. Rogge: Zeeuws., Vl. en Overm. werd door minder vraag 10 cents lager verkocht; Zeeuws., Vl. en Overm. *f* 6 a *f* 6. 40. Gerst: Winter met beperkte kooplust en 10 cents lager te noteren; Zomer daarentegen schaarsch en prijshoudend; Zeeuws. en Overm. Winter *f* 4. 20 a *f* 4. 70; dito Zomer *f* 4 a *f* 4. 50. Spelt traag, de aangevoerde partijtjes waren van *f* 3. 20 tot *f* 3. 60 moeijelijk te plaatsen. Haver: Inlandsche Voeder blijft om derzelver slechte kwaliteit bezwaarlijk wekelijks op te ruimen; Dikke daarentegen beter te plaatsen; Zeeuws. en Inl. Voeder *f* 2. 60 a *f* 3. 60; Dikke dito *f* 4 a *f* 4. 80. Boekweit zonder omgang en tot genoteerde prijzen op 70 Ned. ℔ als: Noordbrabantsche tot *f* 180 en Fransche a *f* 160 aangeboden. Paardenboonen tot vorige prijzen, als: Overm. Zakgoed van *f* 6 tot *f* 7. 30 naar deugd te koopen. Witte Boonen niet naar koers te bekomen, van *f* 9 tot *f* 10 begeerd. Bruine Boonen niet aangevoerd, van *f* 10 tot *f* 11 vonden dezelve veel vraag. Blaauwe Erwten schaarsch en prijshoudend, goed kokende *f* 9. 70 tot *f* 10 waardig en mindere soorten van *f* 8 tot *f* 8. 50 voor de mesting begeerd. Koolzaad niet naar koers te verkrijgen, bleef daarom zonder omgang. Op 9 v. in het najaar te leveren, noteren hetzelve £ 60½ nominaal. Buitenlandsch Slag-Lijnzaad zonder handel, 112 ℔ Taganrog *f* 320 geveild. Kanariezaad niet ter veil, noteren hetzelve van *f* 11 tot *f* 12 als vorige week. Hennepzaad stil, is naar kwaliteit van *f* 190 tot *f* 192 te bekomen. Raapolie schaarsch, vliegend *f* 35¾ gedaan, de najaarsmaanden dooréén tot *f* 35 te koopen. Lijnolie onveranderd bij onbeduidenden voorraad, vliegend *f* 32 te koopen. Raap- en Lijnkoeken tot onderstaande prijzen aangeboden, Harde Raapkoeken per 1040 stuks *f* 72 a *f* 74; idem Lijnkoeken per idem *f* 95 a *f* 105; Zachte idem per idem *f* 110 a *f* 130.

AMSTERDAM den 26 Mei.

SUIKER. Van Ruwe werden 120 kranj. Java n°. 10 tot *f* 30 afgedaan.

RIJST. Men verneemt den verkoop van 2500 balen Necransie per Gleu Roy tot *f* 6⅛.

TABAK. Heden zijn uit de eerste hand afgedaan 47 v. Maryland per Leila.

METALEN. De Ned. Hand.-Maatsch. heeft tegen den 7 Julij aanstaande de veiling aangekondigd van 126,214 bl. Banca Tin, welke hoeveelheid bij tijdigen aanvoer nog zal kunnen worden vermeerderd met p. m. 20,000 blokken.

HUIDEN. Den 15den der volgende maand zal de Ned. Handel-Maatschappij te Rotterdam bij inschrijving te koop aanbieden 998 st. Java Koe- per Otto en 2700 stuks dito per Helena Anna.

KOOLZAAD. Heden is op 9 v. Olie dadelijk a £ 62½ gedaan.

LONDEN den 24 Mei.

SUIKER. In W.-Ind. soorten ging veel om tot eene verlaging van 6 d., waartoe 1053 v. nemers vonden. Uit de hand zijn 1000 b. Mauritius tot 31/6 verkocht. Geraffineerd lager. — RUM vast, 70 p. Jamaïca bedongen 4/9 a 5/1. — KOFFIJ stil en zonder handel. — THEE vaster, ord. Congo 14¼ a 14½. — RIJST vast met vorige prijzen. Omzet 12 a 13/m. b. tot 9/4½ a 12/7½ en eene lading van 1500 t. Rangoon tot 11/6. — KATOEN zonder handel. — SALPETER stil. Gisteren zijn 1800 b. Bombay tot 35/ en 150 b. Bengaal tot 45/ verkocht. — CURCUMA vast, 560 b. Bengaal zijn tot 14/ a 14/6 afgedaan. — METALEN. Schotsch IJzer stil 47/9 á 48/. Tin vaster, 150 bl. vonden nemers tot 131/. 50 t. Zink betaalde men met £ 19.7/6. — OLIEN. Lijn- stil disp. 28/6, te Hull 28/ a 28/3. Raap- flaauw, bruine 38/6, blanke 42/ a 42/6. Cocos- en Palm- onveranderd. — TERPENTIJN nominaal 10/. — TERPENTIJNOLIE 42/6, Engelsche 42/. — TALK stil en dalende. Men noteert: P Y C disp. 54/9, Junij 54/6, Julij 55/, Aug./Sept. 55/6, Oct./Dec. 56/.

LONDEN den 25 Mei.

SUIKER. In veiling werden 10/m. b. Mauritius gedeeltelijk verkocht tot 36/6 a 40/6 en 407 v. Cuba tot 39/ a 42/ opgehouden. — KOFFIJ. 764 b. Plantation Ceylon bedongen 65/ a 80/, 68 b. Jamaïca 51/ a 70/ en 32/2 b. Mocka 92/6. — Van CACAO vonden 300 b. Grenada tot 42/ a 46/ nemers. — COCHENILLE. Voor ca. 50 b. Honduras werd 3/ a 3/6 betaald. — RIJST. 1500 b. Dacca verkocht tot 9/3. — SPECERIJEN. 533 k. Cassia Lignea bedongen 63/ a 75/ en 349 b. Piment werden tot 3 d. a 3⅛ d. opgehouden.

GRAANMARKT. Tarwe, binnenl. vast met weinig handel; buitenl. onveranderd met beperkten omzet. Meel, binnenl. traag. Gerst onveranderd met weinig handel. Boonen en Erwten onveranderd. Haver met vrij levendigen handel tot de prijzen van den vorigen marktdag verkocht. Zaden onveranderd, met beperkte vraag. Van den 23 tot den 24 mei werden aangevoerd 1210 q. binnenl. en 2640 q. buitenl. Tarwe; 2870 q. buitenl. Gerst; 4720 q. binnenl. en 12,480 q. buitenl. Haver, 2450 z. binnenl. en 2640 z. buitenl. Meel.

ANTWERPEN den 25 Mei.

KOFFIJ. Heden zijn afgedaan 300 b. St. Domingo en een partijtje Bahia tot 34½ c. — SUIKER. 600 k. Candy vonden voor consumtie nemers. — PAARLASCH. 24 v. Amerik. zijn op levering verkocht.

HAVRE den 23 Mei.

KATOEN meer gevraagd en zijn heden 800 b. disp. tot fr. 97 a 98 en 100 b. op levering tot fr. 98 voor bas New-Orleans afgedaan. — Van SUIKER zijn verkocht 3117 b. Fernambucq tot fr. 32 voor n.° 12. HUIDEN. Men meldt ons de afdoening van 9680 st. gez. Rio Janeiro tot fr. 60. — RIJST. 93 tiersj. Carolina bedongen fr. 27.50 a 42. — CACAO blijft gevraagd. Omzet 25 v. Martinique tot fr. 87½. — WOL. Ordinaire soorten zijn gezocht en bedingen hoogere prijzen. 112 b. la Plata zijn afgedaan a fr. 3.30 per kil. entr.

HAMBURG den 25 Mei.

KOFFIJ zonder handel even als ZINK. — GRANEN. Tarwe en Rogge zoowel loco als op levering stil. — RAAPOLIE per Mei 23.4 nominaal, per Oct. 22.12 flaauw.

Advertentien.

Voor de vele bewijzen van deelneming, ons betoond bij het overlijden van ons geliefd Kind, betuigen wij onzen hartelijken dank.

J. H. HOOGEWEEGEN.
A. J. H. HOOGEWEEGEN,
BAX.

Rotterdam
25 *Mei* 1859.

Ondertrouwd:

Dr. HENDRIK ROODHUYZEN Jr.,
van *Oosterbeek*,
beroepen Predikant te *Briels-Nieuwland*,
en
CATHARINA ELIZABETH MEES.

Rotterdam
26 *Mei* 1859.

Na een langdurig lijden werd heden mijne geliefde Echtgenoot, G. A. BEUMER, in haar 67jarigen ouderdom, door den dood plotseling van mij en van mijn Zoon en Dochter weggenomen. Haar voorbeeldigen wandel en haar altijd kalmen, raadgevenden troost, oogen wij bedroefd na, met de hope elkander te zullen wederzien.

Rotterdam — J. H. DE JONGH.
25 *Mei* 1859.

Gelieve dit algemeen als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

Er zullen geen uiterlijke rouwteekenen worden aangenomen.

VERHUISD
R. TERPSTRA
naar de
Nieuwehaven, wijk 12, n° 347.

TER OVERNEMING

eene BETREKKING als BODE

van eene sedert jaren gevestigde **BEGRAFENIS-** en **ZIEKEN-SOCIETEIT**, een Bestaan oplevérende van *ruim f 7 per week*, waarvan men slechts drie dagen behoeft werkzaam te zijn, hetwelk, behoudens goed gedrag en activiteit, door de Directie wordt geguarandeerd. De overname geschiedt bij Inschrijving, met opgaaf der Som, à contant te betalen, en zal aan den meest inschrijvende worden toegewezen. Adres, onder letter Q, *franco*, bij de Wed. P. VAN WAESBERGE & ZOON, in den Houttuin, 1/194, te Rotterdam.

ACADEMIE
VAN
BEELDENDE KUNSTEN EN TECHNISCHE WETENSCHAPPEN.

VERGADERING
ter PRIJSUITDEELING,

op MORGEN 28 MEI 1859,
des avonds ten 7 ure,
in de Groote Zaal der Societeit Harmonie,
Ingang Vestzijde.

Door den Wel Edelen Zeer Geleerden Heer Dr. **L. R. BEYNEN** van *'s Gravenhage* zal eene **Redevoering** worden uitgesproken.

Bij A. B. DIRCKX,

Barbier aan den hoek der **Mosseltrap**, bekomt men alle **SCHEERBENOODIGDHEDEN** civiel en het **ABONNEMENTS-TARIEF** *gratis.*

STOOMBOOTVAART
TUSSCHEN
ROTTERDAM en HULL.

Voor PASSAGIERS en GOEDEREN.

De Rader-Stoomboot **SEA GULL**, Kapitein **R. M. Sawyer**, vertrekt van ROTTERDAM naar HULL ZATURDAG den 28 Mei, des morgens.

Adres bij *J. B. CROL & Co.*

Naar
BATAVIA,
alleen voor
PASSAGIERS,
waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het *Nederlandsch* **snelzeilend BARKSCHIP JOHANNA MARIA**, Kapit. **L. J. Wilhelmie**, voerende eenen geëxamineerden Scheepsdoctor. Adres bij HUDIG & BLOKHUYZEN en KUYPER, VAN DAM & SMEER.

ROTTERDAM — HAVRE.
Voor Passagiers en Goederen.

De STOOMSCHEPEN

ARY SCHEFFER, Kapit. **Day**,
LEVANT, " **Hus**,
ADMIRAAL VER-HUELL, " **de Boer**,

vertrekken geregeld van

ROTTERDAM 1, 4, 8, 11, 14, 18, 21, 24, 28 } van ieder
HAVRE ..... 3, 6, 9, 13, 16, 19, 23, 26, 29 } maand.

De **ARY SCHEFFER** vertrekt **Zaturdag 28 dezer.**

De **LEVANT** vertrekt **Woensdag 1 Junij.**

Deze Dienst is in directe verbinding met de Paketschepen van HAVRE naar NEW-YORK en NEW-ORLEANS.

Adres bij *KUYPER, VAN DAM & SMEER.*

SNELVAART
TUSSCHEN
ROTTERDAM EN ANTWERPEN,
VOOR PASSAGIERS EN GOEDEREN,
met de **STOOMBOOTEN**
TELEGRAAF III & IV,
BEHOORENDE TOT DE SNELSTVARENDE VAN EUROPA.

Deze nieuw expresselijk voor den Vervoer van Passagiers gebouwde Stoombooten, hebben schoon gemeubileerde Kajuiten, waarbij een Dames-Salon met Piano en een Paviljoen, hetwelk afgehuurd kan worden.

PLEIZIERREIS
GEDURENDE HET PINKSTERFEEST.

Van ***ROTTERDAM*** den **12 Junij**, van **ZATURDAG** op **ZONDAG** ten **12** ure 's nachts en **terug** van ***ANTWERPEN*** **DINGSDAG** 's morgens ten **8.30** ure, na aankomst der eerste Spoortreinen van *Brussel* en *Gend*.

Deze Reis geschiedt langs het CATSCHE VEER, CORTGENE, WOLPHAARTSDIJK, HET SLOE en TERNEUZEN heen en terug, en biedt daardoor te gelijk de gelegenheid aan om de geheele Provincie ZEELAND te bezoeken.

MEI 1859.

Van ROTTERDAM.				Van ANTWERPEN.			
	28 Zaturdag	's morgens	4.—		28 Zaturdag	's morgens	8.30
	30 Maandag	"	6.—		30 Maandag	"	10.—
	31 Dingsdag	"	7.—		31 Dingsdag	"	10.30
Junij.	1 Woensdag	"	8.30	Junij.	1 Woensdag	's namiddags	12.15
	2 Donderdag	"	9.—		2 Donderdag	"	12.30
	3 Vrijdag	"	10.—		3 Vrijdag	"	1.—
	4 Zaturdag	"	10.—		4 Zaturdag	"	1.30

Te ZIJPE wordt voor Zierikzee en Brouwershaven op de heen- en terugreis aangelegd, aldaar staat eene zeer goed ingerigte Diligence gereed, die van **Zijpe naar Zierikzee en Brouwershaven**, na aankomst der Stoombooten vertrekt en van **Brouwershaven naar Zierikzee en Zijpe** in correspondentie op de Stoombooten rijdt.

ROTTERDAM, Boompjes, wijk 1 n.° 21, **VERWEY & Co.**, *Cargadoors-Expediteurs.*

DE HOMOIOPATHISCHE GENEESWIJZE.
MEDEDEELINGEN
tot Verspreiding van de Kennis dezer Methode,

onder medewerking van verscheidene Binnen- en Buitenlandsche Geleerden.
BIJEENVERZAMELD DOOR
Dr. A. J. GRUBER, Dr. F. W. O. KALLENBACH en Dr. S. J. VAN ROIJEN,
Homoiopathische Geneesheeren te Rotterdam.

INHOUD vel 1: Voorwoord. — Levensgeschiedenis van *Hahnemann*. — Homoiopathische Diëet.

Dit Werk wordt uitgegeven in 4° vellen van vier pag. De Inteekenaren ontvangen de vellen successivelijk naar mate zij uitkomen, doch nooit meer dan **26** in een jaar. Prijs, *franco* door het geheele Land, **tien Cents per Vel.** Men abonneert zich bij alle Boekhandelaars, of bij den Uitgever **H. NIJGH**, te *Rotterdam*. Het eerste Vel is alom **gratis** te bekomen.

NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ.

VEILING van BANCA-TIN,
te AMSTERDAM, op Donderdag den 7 Julij 1859, van:

62,432	**Blokken**,	liggende	te	AMSTERDAM,
43,396	"	"	"	ROTTERDAM,
5776	"	"	"	DORDRECHT,
6837	"	"	"	SCHIEDAM,
7773	"	"	"	MIDDELBURG,

welke hoeveelheden, bij tijdigen aanvoer, nog zullen kunnen vermeerderd worden met p. m.

20,000 BLOKKEN.

De Verkoop zal geschieden bij Kavelingen van 500 Blokken.

De Directie geeft de verzekering, dat zij vóór 1 Junij 1860 geen ander TIN aan de Markt zal brengen; dat tot op genoemd tijdstip geene Gouvernements-Veilingen van TIN in Nederlandsch-Indië zullen gehouden worden, en dat almede tot voormeld tijdstip geene Verzendingen van dat Metaal van Indië naar China voor Gouvernements-rekening zullen plaats hebben, de hoeveelheid van 10,000 Picols te boven gaande.

De bovenstaande toezegging omvat niet het TIN, hetwelk aan anderen toebehoort, zoodat het Gouvernement zich voorbehoudt het regt om den Concessionarissen voor de Ontginning van het eiland Billiton, behalve de 6000 Picols op Java, ook den Verkoop in Nederland te vergunnen van eene geringe hoeveelheid, die in geen geval meer dan 3000 Picols zal bedragen.

Amsterdam 26 *Mei* 1859.

DIJKGRAAF en HEEMRADEN van *ROZENBURG* zullen op Zaturdag den 4 Junij 1859, des middags ten 12 ure, in de Herberg aan den Maassluisschen Veerheuvel aldaar, in het openbaar bij Inschrijving Aanbesteden:

De LEVERING van in dit jaar benoodigde
20000 bossen RIJS,
20000 dito LATTEN en
1600 dito PALEN.

Waarvan de Voorwaarden ter Lezing liggen in de gemelde Herberg.

Bij den tegenwoordigen zoo hoogst belangwekkenden

OORLOG

zijn ieders blikken gerigt naar het Tooneel, waar twee groote Mogendheden de bloedige krijgsrol spelen zullen, en de Dagbladen vinden meer Lezers dan sedert vele jaren te voren. Velen, zoo niet de meesten, gevoelen behoefte aan een Gids om de Plaatsen waar Oorlogs Operatien voorvallen, te kunnen opslaan en zich alzoo een goed begrip van den stand der zaken te kunnen vormen. — Zulk eene vraagbaak vindt men in:

J. KRAMERS Jz.
Geographisch Woordenboek der geheele Aarde,
in één Boekdeel,

met een Alphabetisch Register van Verwijzingen.
Ingenaaid *f* 15.75. Gebonden *f* 16.25.

In dit veelomvattende Werk vindt men niet alleen de groote en belangrijke Plaatsen, maar ook kleinere, die men tegenwoordig als met iedere schrede in de Dagbladen ontmoet, zoo als: Alessandria, Montano, Casale, Valenza, Novarro, Vercelli, Massa, Carrara, Verona, Cremona, Piacenza, Rivoli, Lodi, Nizza, Bologna, Treviso, Villa Franca, Mantua, Bosco, Buffalora, Arcola, Mortara, Alba, Crema, Stradella, Voltri, Como, Cresantino, Susa, Sesia, Reggio, Correggio, Spezia, Nova, Aqui, Pizzighettona etc.

Reeds verscheidene malen is bovengenoemd Woordenboek in verschillende Tijdschriften eene allergunstigste Beoordeeling ten deel gevallen; nog in April jl. werd er door Prof. VETH, in het Tijdschrift *de Gids*, eene hoogst loffelijke getuigenis gegeven.

G. B. VAN GOOR.

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. van Reyn,
te Rotterdam.

heer *Dullert*, ontwarende dat de Vergadering het einde dezer discussie verlangde, zag van voornemen af om over dit ontwerp in het breede woord te voeren. Hij wilde echter, met het oog hetgeen de laatste spreker had gezegd, herinneren, ook zeven jaren geleden art. 1 van een wetsontwerp op de regterlijke organisatie werd afgestemd, dat die stemming toen geenerlei beginsel besliste, dat er destijds aan de regterlijke organisatie nog vele kwestien verbonden waren geweest. Met zekere ligheid was toen de zaak behandeld. De poging, ...s in het werk gesteld om tot eene regeling te geraken, was afgestuit op verzet; de Kamer had niet ...lijk onderzocht en de meerderheid der Commissie Rapporteurs had het toenmalige Ministerie geweigerd het verslag van dat onderzoek mede te deelen. ...toestand was thans echter geheel anders, en sedert eenige jaren was het voor en tegen zonder hartstogt aangetoond en wederlegd geworden. Het oogenmerk was dan ook nu daar om, wanneer de algemeene [illegible] gesloten waren, uit te maken wat de Kamer verlangde. Het was noodig dat men de numerieke zekerheid van de meening der Kamer leerde kennen omtrent de twee hoofdpunten, de werkkring van den Hoogen Raad en de afschaffing van het appèl in strafzaken. Hij geloofde niet dat de meerderheid zich vereenigen zou met de wijze waarop de Regering de regeling dier hoofdpunten voordroeg; doch hij ...te elke poging te ondersteunen die gedaan zou worden om met duidelijkheid de meening van de meerderheid op die twee punten te leeren kennen, ...dan al de geleverde arbeid en deze gehouden beraadslaging niet nutteloos verloren zouden gaan.

De *Minister van Justitie* heeft daarna het wetsontwerp breedvoerig verdedigd. Ook hier bepalen wij ons tot het aanstippen van de hoofdpunten die door den Minister behandeld zijn. Na eene inleiding, waarbij de Minister o. a. deed uitkomen hoe ook deze ...en aangetoond hadden het groote verschil van ...en hetwelk nog altijd bleek te bestaan, en dat, ...oit eene regterlijke organisatie tot stand zou ...en, het noodig zou wezen dat men zooveel ...lijk van eigen zienswijze opofferde, gaf de Minister te kennen, dat het hem aangenaam zou zijn, indien de artikelen van het ontwerp, waarin de hoofdbeginselen worden uitgemaakt, na de sluiting der algemeene debatten het eerst in behandeling konden komen, ten einde nu ten aanzien van die hoofdbeginselen zekerheid kon verkregen worden. De Minister geloofde dat afstemming van art. 1 nog in het midden zal laten of zij was het gevolg, dat men den Hoogen Raad niet verlangde als Hof van appèl, ...wel of men afkeurde de afschaffing van het appèl in strafzaken. De Minister kon zich niet vereenigen met de meening van hen, die betoogd hadden dat ...door de aanbieding van voordragten op de ...e organisatie aan de letter der Grondwet ...n voldaan. Doch al ware aan het grondwettig ...voldaan, dan nog kon men de zaak niet laten ..., omdat de regterlijke organisatie dringend herziening eischte. De Minister, na een geschiedkundigen blik op ons regtswezen geslagen te hebben, verklaarde over den tegenwoordigen toestand niet te ...uitweiden, omdat dit, bij de onzekerheid van het lot van dit wetsontwerp, schadelijk zou kunnen zijn voor de achtbaarheid der justitie; als bewijs echter, dat er geen voldoende werkzaamheden voor de Provinciale Hoven aanwezig waren, voerde de Minister eenige cijfers uit de statistiek aan, waaruit bleek dat het Hof van Drenthe in 1854 vier civiele appèllen had, in 1855 drie, in 1856 vier en in 1857 tien; en het Hof van Utrecht, in 1854 vijf, in 1855 vier, in 1856, acht, in 1857 zes. De Minister bestreed daarna het verwijt van onvolledigheid dat tegen het ontwerp gerigt was. Het onderwerp der conflicten kon wegens de moeijelijkheid van het onderwerp niet in deze wet worden geregeld, en bovendien eischte art. 150 der Grondwet eene afzonderlijke wet. De regeling der attributen van de orde van advokaten en procureurs behoorde niet bij de wet, maar bij algemeenen maatregel van bestuur te geschieden; terwijl de eisch om vooraf eene herziening te hebben van de wetboeken van burgerlijke regtsvordering en strafvordering, gelijk zou staan met het niet willen tot stand brengen van eenige regterlijke organisatie.

Wat de opdragt der civiele appèllen aan den Hoogen Raad betrof, betoogde de Minister in de eerste plaats dat ten deze geen grondwettig bezwaar bestond en verwees ook te dien aanzien naar de redevoering van den heer de Kempenaer. Uit de statistiek bewees de Minister voorts dat die opdragt uitvoerlijk was, want sedert de laatste zeven jaren had ieder Hof gemiddeld 29 civiele arresten per jaar geslagen en de Hooge Raad 61 civiele en 54 strafzaken per jaar. Wanneer de Hooge Raad veranderd werd in een Hof van appèl, zou dat collegie hoogstens 150 a 200 zaken te behandelen hebben; werd de Raad verdeeld in twee Kamers en iedere Kamer hield drie zittingen per week, dan kon er geen vrees voor arrierés bestaan. In de derde plaats betoogde de Minister dat die opdragt wenschelijk was; want het onderscheid tusschen de *questio juris* en *facti* was hoogst moeijelijk; het cassatie-stelsel belemmerde het goede regt voor de justitiabelen en eenheid van regtspraak zou juist verkregen worden door den Hoogen Raad tot Hof van appèl te maken. Immers tegenwoordig waren vele arresten onbereikbaar voor den Hoogen Raad, omdat sommige Hoven er den tact van hadden, hunne arresten zoodanig in te kleeden dat cassatie niet mogelijk was, zoo zelfs dat de Hooge Raad menigmaal te kennen had gegeven dat er was een *mal-jugé*, maar dat hij bij het niet aanwezig zijn van eene schending van een bepaald artikel onmagtig was. Dit feit was een der hoofdgronden, waarop het gedane voorstel steunde. Cassatie had tot hoofddoel handhaving der wet; het belang der justitiabelen was daarbij secondair; dat was volgens den Minister stuitend voor het gevoel van regt, daar de regterlijke collegien in de eerste plaats ten behoeve der ingezetenen ingesteld waren. Breedvoerig bestreed de Minister hier het stelsel van den heer Godefroi tot invoering van een zuiver cassatie-stelsel met het daaraan verbonden stelsel van renvooi, als zullende leiden tot meerdere kostbaarheid en tot vertraging van regtsbedeeling. Ten aanzien van het tweede hoofdpunt, de voorgedragen afschaffing van het appèl in strafzaken, merkte de Minister op dat dit beginsel was voorgedragen: 1°, op de ondervinding die daarvan met gunstige uitkomst van 1813 tot 1838 verkregen was; 2°, omdat hooger beroep in strafzaken niet strookte met het stelsel van oraal debat en 3°, omdat een onderzoek ten tweedenmale geene waarborgen voor eene betere beslissing opleverde. Wilde men evenwel appèl dan moest men consequent zijn en terugkeeren tot het stelsel van den heer van der Brugghen en aannemen het appèl in alle strafzaken. De grootste waarborg voor eene goede regtsbedeeling in strafzaken vond de Minister in het voorstel, dat voortaan van de vier regters drie eenstemmig omtrent de schuld moesten zijn. Zijn plan van regterlijke organisatie, aldus betoogde de Minister verder, hield wel degelijk verband met het voorgedragen 1ste boek van het wetboek van strafregt. Hij had wel is waar in dat boek voorgesteld de afschaffing van het onderscheid tusschen misdaad en misdrijf en in de regterlijke organisatie voor misdaden tweeërlei regtscollegien ter beregting voorgesteld, doch dit laatste was geschied omdat het aan velen stuitend was voorgekomen dat de beslissing over leven en dood aan slechts vier menschen zoude worden opgedragen. Overigens kwam het den Minister wenschelijk voor om te bepalen dat getuigen voortaan in de instructie onder eede zouden gehoord worden.

Ofschoon de Minister de behandeling der overige punten, waartegen bezwaar gemaakt was, tot bij de behandeling der artt. wenschte uit te stellen, stipte hij nog enkele punten aan, waaruit bleek: 1°, dat hij het behoud van het concluderen door het Openbaar Ministerie in civiele zaken wenschelijk achtte, omdat dit nuttig kon zijn tot voorlichting van sommige regtbanken en nuttig voor de ambtenaren van het Openbaar Ministerie zelve, ten einde hen tot voortgezette studie te prikkelen; 2°, dat de verhooging van het eindcijfer der kosten voor de regterlijke magt het natuurlijk gevolg was van het voldoen aan de meermalen geuite wenschen om de emolumenten der kantonregters af te schaffen en hunne bezoldiging te verhoogen. De Minister eindigde met de hoop uit te drukken dat na zoo vele mislukte pogingen het eindelijk mogt gelukken tot een bepaald besluit betrekkelijk de hoofdbeginselen te geraken, doch dat zulks niet mogelijk was, zonder van weerszijden opoffering te doen van bijzondere meeningen. De Minister drong dan ook bij de Kamer aan om, indien het reglement van orde zulks veroorloofde, na de sluiting der algemeene debatten, het eerst in behandeling te nemen de artt. 57 en 60, waarbij bepaald werd dat de Hooge Raad zou worden Hof van appèl en dat het appèl in strafzaken zou worden afgeschaft.

Daarna vroeg de heer *Godefroi* het woord, die eene lange, met warmte uitgesproken en met belangstelling aangehoorde repliek uitsprak, waarin hij èn de redevoering van den Minister èn sommige argumenten van vorige sprekers op den voet volgde, èn aantoonde dat hij van zijne overtuiging op geen enkel punt was terug gekomen. Wij onthouden ons van deze repliek een overzigt te geven, daar dit slechts eene herhaling, in anderen vorm, zijn kan van de eerste rede door dat lid uitgesproken.

Wegens het vergevorderde uur werd de voortzetting der algemeene beraadslaging verdaagd tot morgen ochtend ten 11 ure.

Wetsontwerp tot zamenblijving der ligtingen van 1856 en 1857.

De Regering heeft een gewijzigd ontwerp van wet ingediend tot in dienst houding en onder de wapenen roeping van de miliciens der ligtingen 1856 en 1857 tot 30 september dezes jaars (dus slechts voor drie maanden). Daarvoor is ƒ 1,970,000 aangevraagd, waaronder ƒ 350,000 voor werken der genie.

De Commissie van Rapporteurs heeft een nader onderzoek in de afdeelingen noodig geoordeeld.

Wetsontwerp omtrent het begraven van lijken, begraafplaatsen en begrafeniskosten.

Thans heeft het licht gezien het voorloopig verslag der Tweede Kamer betrekkelijk het wetsontwerp omtrent het begraven van lijken, begraafplaatsen en begrafeniskosten. Algemeen heeft men zijn genoegen betuigd dat de Regering op nieuw eene poging doet om dit [illegible]lijk, maar gewigtig onderwerp wettelijk te regelen. [illegible] eene wettelijke regeling zal in eene reeds lang gevoelde behoefte worden voorzien. Het heeft een gunstigen indruk gemaakt, dat de [illegible] voorstel van 15 april 1856 [illegible] voor [illegible] tegenwoordigen arbeid heeft aangenomen, maar zich toch de daarop door deskundigen buiten de Kamer gemaakte bedenkingen ten nutte heeft gemaakt. Intusschen bleven er bij vele leden nog bezwaren van meer of min gewigtigen aard tegen het herziene wetsvoorstel bestaan, welke bezwaren vooral de volgende drie hoofdpunten betroffen:

In de eerste plaats [illegible] dat de Regering, die zelve erkent, dat het begraven, althans voor sommige gezindten, eene godsdienstige handeling is, en dat bij de regeling van geheel dit onderwerp ook godsdienstige belangen in aanmerking komen, wel genoeg in het oog heeft gehouden, dat dien ten gevolge de wetgever zich hier op een moeijelijk terrein beweegt, waar men zoo ligt gevaar loopt aan de vrijheid der gezindten te kort te doen, teedere vraagstukken meer dan volstrekt noodig is aan te roeren en bestaande begrippen te kwetsen.

Eene tweede hoofdbedenking tegen de voordragt bestond daarin, dat zij vooral ook met opzigt tot het verwijderen der begraafplaatsen buiten de bewoonde kom der gemeenten, al die gemeenten op dezelfde lijn stelt, zonder eenigzins acht te slaan op hare bevolking. Eindelijk in de derde plaats heeft het algemeen bevreemding verwekt, dat alle poenale sanctie aan de bepalingen der wet ontbreekt, en heeft men telkens bij het bespreken van bijzondere artikelen de vraag gedaan, of de rigtige uitvoering daarvan niet door strafbepalingen moet worden verzekerd.

Gedrukt en uitgegeven bij

G. en C. A. van Reyn,

te Rotterdam.

BIJBLAD,

behoorende tot de

ROTTERDAMSCHE COURANT

van VRIJDAG 27 Mei 1859, N.° 126.

GEMEENTERAAD

VAN

ROTTERDAM.

Zitting van Donderdag 26 Mei.

Deze onder het voorzitterschap van den heer Burgemeester gehouden openbare vergadering werd door 30 leden bijgewoond; afwezig waren de heeren Beelaerts van Blokland, Blom, Gleichman, Hoynck van Papendrecht, Löhnis en Offers.

Na de opening der zitting werden de notulen der vorige vergadering gelezen en zonder aanmerkingen goedgekeurd.

Daarop deelde de Voorzitter mede, dat de volgende stukken ingekomen waren:

1°, van Burgemeester en Wethouders berigt van den afloop der openbare verpachting van de sluis aan het Spui; de hoogste inschrijving had beloopen ƒ 5600, zijnde ƒ 100 minder dan in de laatste jaren; Burgemeester en Wethouders adviseerden deze verpachting goed te keuren, gelijk zulks ook reeds van wege Schieland was gedaan. — Dienovereenkomstig werd besloten.

2°, van Gedeputeerde Staten mededeeling dat men berustte in het besluit van den Raad nopens den borgtogt van den nieuw benoemden Gemeente-Ontvanger en goedkeuring op het Raadsbesluit tot overschrijving van ƒ 800 voor de kosten van het Archief. — Voor kennisgeving aangenomen.

3°, van den heer mr. A. Bakker mededeeling dat de gemeente in de provincie Utrecht een voordeelig vonnis had verworven in de zaak tegen de gemeente Loenen. — Mede voor kennisgeving aangenomen.

4°, van de commissie voor de plaatselijke werken verzoek om magtiging tot het in het openbaar verkoopen van eenige buiten gebruik gestelde goederen en afbraak. — Toegestaan.

5°, van Burgemeester en Wethouders verzoek om magtiging tot aanstelling van het noodige personeel ten einde de zaak der waterboomen te kunnen regelen; zullende de bezoldiging van dat personeel gevonden worden uit de opbrengst der boomgelden. — Mede toegestaan.

6°, van dezelfden een voorstel tot regeling der zaak van den beursknecht; daar de 25 cents, te voldoen bij het te laat ter beurs komen, thans in de gemeentekas zullen vloeijen, waarvoor de noodige maatregelen van controle werden voorgedragen, werd voorgesteld het salaris van den beursknecht te bepalen op ƒ300 voor de groote beurs en op ƒ50 voor de vlas- en lijnzaadbeurs, terwijl hem bovendien ƒ100 zouden worden toegelegd voor de bezoldiging van twee adsistenten welke hij behoeft gedurende het houden der groote beurs. — Ter visie gelegd.

7°, van dezelfden ontwerp-bestek en voorwaarden voor het in het openbaar voor den tijd van 20 jaren, aanvangende den 1 januarij 1861, aanbesteden van het verlichten met gaz van den openbaren weg te en nabij Rotterdam, met de levering van al de daarbij behoorende toestellen, materialen en arbeidsloonen, benevens het onderhouden dier toestellen. — Drukken en ronddeelen.

8°, van dezelfden een voorstel om bij de aanstaande nieuwe bestrating van de Keizerstraat aldaar kleine trottoirs te maken. — Goedgekeurd.

9°, van dezelfden een voorstel, strekkende om, ten einde eene betere rigting te geven aan den Singel en de wetering van het waterproject, een klein hoekje grond, ter grootte van 30 vierkante ellen, van den heer Minderop over te nemen a ƒ 10 per vierkante el. — Mede goedgekeurd.

10°, van het Gemeentebestuur van Amsterdam berigt, dat het bereid is over de herziening van het beurtverdrag in onderhandeling te treden. — Ter visie gelegd, terwijl inmiddels de magtiging van Gedeputeerde Staten zal worden gevraagd om de onderhandelingen te dezer zake te openen.

11°, van het bestuur der Academie van beeldende kunsten en technische wetenschappen eene uitnoodiging tot bijwoning van de vergadering ter prijsuitdeeling op aanstaanden zaturdag. — Verschillende leden verklaarden zich bereid van die uitnoodiging gebruik te maken.

12°, van de commissie van finantien berigt, dat de diensttijd der commiezen-surnumerair M. A. Peelen en C. Holleman den 15 junij is verstreken, weshalve zij op nieuw ter benoeming voor een jaar werden aanbevolen, terwijl, ingevolge de bestaande bepalingen, twee dubbeltallen werden ingediend. — Ter visie gelegd.

13°, het rapport van Burgemeester en Wethouders op het adres, houdende verzoek dat maatregelen zouden worden genomen om de Kralingschelaan weder in bruikbaren toestand te brengen; de conclusie van het rapport luidde, dat op de gemeente geene verpligting rustte tot het onderhouden van dien weg, weshalve werd geadviseerd de adressanten te verwijzen naar het Gemeentebestuur van Kralingen. — Dienovereenkomstig werd besloten.

14°, van de commissie voor de strafverordeningen drie reglementen betrekkelijk de brandweer, welke in overleg met hoofdlieden der brandweer waren vastgesteld en thans ter goedkeuring aan den Raad werden voorgelegd. — Ter visie gelegd.

15°, van dē commissie voor het Archief een verzoek, om over eenige gelden te kunnen beschikken tot het doen van aankoopen bij voorkomende gelegenheden. — Op voorstel des Voorzitters werd besloten voor dit jaar ƒ 200 tot het beoogde doel ter beschikking der commissie te stellen.

16°, van de commissie van finantien rapport op het verzoek van het bestuur der Inrigting voor Doofstommen-onderwijs alhier, strekkende om voor dit jaar eene buitengewone subsidie uit de gemeentekas te erlangen; de commissie stelde voor eene buitengewone subsidie toe te leggen van ƒ 1000, waarmede Burgemeester en Wethouders zich konden vereenigen. — Ter visie gelegd.

17°, van de Plaatselijke Schoolcommissie een voorstel ten aanzien van het hulppersoneel op de scholen. — Mede ter visie gelegd.

En 18°, de rapporten der commissien, belast geweest met het nazien der rekeningen over 1858 van de schutterij en van het Museum Boymans; uit die rapporten, welke bij monde van de heeren Blankenheym en van Casteel werden uitgebragt, bleek dat men alles in volkomen orde had bevonden, weshalve werd geadviseerd de rekeningen goed te keuren. — Dienovereenkomstig werd besloten.

Vervolgens werden tot leden van het bestuur der Academie van beeldende kunsten en technische wetenschappen benoemd de heeren L. F. Temminck met 27, A. W. van Dam met 27 en G. Duuring met 24 stemmen; 3 stemmen waren uitgebragt op den heer J. Spoel; de heeren C. H. Teerling, G. Visser en A. T. van Casteel hadden ieder 1 stem bekomen en er werd 1 blanco-biljet in de bus gevonden.

Zonder discussie werd daarop goedgekeurd de voorgedragen wijziging in het tarief der bruggelden.

Alsnu was aan de orde het delibereren over het voorstel der Plaatselijke Schoolcommissie, tot benoeming van hoofdonderwijzers enz., doch de Voorzitter sloeg voor dit stuk nog vooraf in handen des schoolopzieners te stellen, wat de goedkeuring der Vergadering wegdroeg.

Zonder beraadslaging werd eindelijk nog besloten afwijzend te beschikken op het adres der Godsdienstige Israëlitische Schoolcommissie.

De zitting werd daarna gesloten.

STATEN-GENERAAL.

Tweede Kamer.

Zitting van Woensdag 25 Mei.

Wetsontwerp op de regterlijke organisatie.

Deze zitting was gewijd aan de voortzetting der algemeene beraadslaging over het wetsontwerp op de regterlijke organisatie. Acht sprekers hebben over dat ontwerp het woord gevoerd.

De heer *van der Veen* had tegen de aanneming van de voordragt een hoofdbezwaar, bestaande daarin, dat tegenover de voorgestelde afschaffing van het appèl in strafzaken, de noodige waarborgen niet zijn gegeven, die zoodanige afschaffing alleen noodig konden maken. Dat hoofdbezwaar woog zoo zwaar bij hem, dat hij er niet over heen kon stappen, hoe geneigd hij anders ook ware tot de eindelijke afdoening dezer zaak mede te werken.

De heer *Westerhoff*, ofschoon geen regtsgeleerde zijnde, vermeende toch een eigen oordeel over de voordragt te kunnen en te mogen uitbrengen. Zijne bezwaren daartegen waren de volgende: 1°, deed men daarbij eene ligtvaardige greep in de schatkist, alsof onze ontzettende schuldenlast reeds afgelost en menige drukkende belasting afgeschaft ware. 2°, waren er geene afdoende redenen bijgebragt voor de voorgedragen radicale hervorming, daar de bezwaren tegen de wijze van procederen niet lagen in de regterlijke organisatie maar in de omslagtige vormen der procedure. 3°, men schafte wel eene instantie af, doch riep daarentegen eene appèl procedure bij den Hoogen Raad in het leven, die nog kostbaarder zou worden. 4°, was de afschaffing van het appèl in strafzaken hoogst gevaarlijk en onaannemelijk, en 5°, zou de Hooge Raad, indien deze moest worden een Hof van appèl, in het belang der justitiabelen in het midden des Lands moeten worden geplaatst.

De heer *Sloet tot Oldhuis*, die niets liever verlangde dan het tegenwoordig Kabinet te ondersteunen dat zijn vertrouwen bezat, vooral in den tegenwoordigen tijd, die eene nadere aansluiting tusschen Regering en Vertegenwoordiging vorderde, was met leedwezen vervuld dat hij verpligt was dit ontwerp te moeten afstemmen. Zijne bezwaren waren vijf in getal. 1°, had de instelling der Hoven niet slecht gewerkt. Integendeel die Hoven hadden met spoed en naauwgezetheid regt gesproken; de afkeuring der Hoven gold niet de instelling en hare werking, maar alleen haar getal, en nu droeg men eene regterlijke organisatie voor die in één slag al de Provinciale Hoven zou vernietigen, om er eene instelling voor in de plaats te stellen die duurder zou wezen dan wanneer alle Hoven bleven bestaan. 2°, men schafte den Hoogen Raad als Hof van cassatie af, en omtrent zijne redenen van afkeuring refereerde hij geheel aan de redevoering van den heer Godefroi. 3°, had hij een grondwettig bezwaar in de verandering der arrondissements-regtbanken van de hoofdplaatsen der provincien in raden van justitie, hetgeen niet alleen te weeg bragt eene onnoodige uitbreiding van het personeel, maar ook streed met het grondwettig beginsel van de onafzetbaarheid der regterlijke magt. 4°, had hij bezwaar tegen de uitspraak van de regtspraak der kantonregters, en 5°, tegen de benoeming van ambtenaren van het Openbaar Ministerie bij de kantongeregten, wenschende hij die bediening bij voortduring aan Burgemeesters te zien opgedragen. De heer *Sloet* gaf daarna de volgende grondslagen op voor eene regterlijke organisatie. Den Hoogen Raad te behouden als zuiver Hof van cassatie; vermeerdering van het personeel van dat collegie met verhooging van traktement; vermindering van het getal Hoven; benoeming van de kantonregters ad vitam; afschaffing van den dubbelen bijstand van advocaten en procureurs; ontheffing van het O. M. van alle bemoeijenissen in civiele zaken; meerdere magt aan de voorzitters der regtscollegien om de afdoening der zaken te bespoedigen; verlaging der tarieven van advokaten en procureurs. De spreker eindigde met de volgende opmerking: De geheele Grondwet sprak van geene nieuwe regterlijke organisatie. Alleen het 5de der additionele artikelen. Dit artikel zegt dat eene nieuwe regterlijke organisatie moest worden voorgedragen, doch niet dat zoodanige voordragt al het bestaande ten onderste boven moest halen. Hij hield het er dan ook voor dat bij de minste wijziging van het bestaande aan het 5de der additionele artikelen reeds voldaan was, en hij geloofde, dat hetgeen te dier zake reeds door het Ministerie Donker Curtius was verrigt eene voldoening was aan het voorschrift der Grondwet. Bovendien sprak het 5de additionele artikel slechts van het doen van voorstellen; reeds zes malen waren voorstellen gedaan en dus reeds zes malen was aan den wil van de Grondwet voldaan. Zijn advies was dus de zaak te laten rusten, totdat wij in het bezit zouden zijn van een nieuw strafwetboek, van een militair wetboek en van een code rural.

De heer *de Kempenaer* bepaalde zich tot de behandeling der vraag of de Grondwet toeliet aan den H. R. het appèl in civiele zaken op te dragen? Hij trad daarbij in eene ontwikkeling van de omstandigheden, waaronder de artt. 162 en 163 waren tot stand gekomen, en betoogde dat van den aanvang af de bedoeling van de opstellers der Grondwet geweest is, den gewonen wetgever geheel vrij te laten in zijne regeling der regterlijke organisatie, en bepaaldelijk dat het de bedoeling was om de Hoven af te schaffen en het appèl ten civiele op te dragen aan den Hoogen Raad, welk betoog de spreker nog staafde door het begin van uitvoering, hetwelk het tijdelijk Ministerie van 1848, blijkens het bekende verslag van november van dat jaar, aan die bedoelingen heeft willen geven. Bovendien kwam het den spreker wenschelijk voor, den Hoogen Raad te maken tot Hof van appèl. Theoretisch beschouwd was het voorzeker aanbevelingswaardig het cassatie-stelsel te behouden met het renvooistelsel daaraan verbonden, maar uit het practisch oogpunt beschouwd was dat stelsel niet in het belang van de ingezetenen, wier belang medebragt om aan hangende twisten zoo spoedig mogelijk een einde te maken. Uitvoerlijk was dat stelsel ook; want de ondervinding had van 1813 tot 1838 aangetoond, dat een Hof van appèl als opperste Hof allezins de min kostbaarheid en den spoed van afdoening bevorderd heeft. Over andere groote punten zou hij niet spreken, daar hij het met den heer Godefroi eens was, dat die punten dan eerst behoorden ter sprake gebragt te worden, wanneer de daartoe betrekkelijke artikelen aan de orde zouden zijn gesteld.

De heer *van Heiden Reinestein* moest verklaren dat de zaak geheel was uitgeput, maar dat hij in het belang van de afdoening der zaak achtte, dat ieder individueel zijne meening, voor zoover de hoofdpunten betrof, blootlegde. Zijn hoofdbezwaar bestond in de overbrenging van een appèl bij den Hoogen Raad. Hij deelde niet te dien aanzien het daartegen aangevoerde grondwettige bezwaar, maar hij deelde uit een regtskundig oogpunt al de bezwaren die daartegen ingebragt waren, eergisteren door den heer Godefroi en zoo even door den heer de Kempenaer. (Hilariteit. Men zal hierboven zien dat de heer de Kempenaer het appèl bij den Hoogen Raad juist had verdedigd.) Het tweede hoofdbezwaar van den spreker bestond in de vernietiging van de hierarchie bij het Openbaar Ministerie; over dit bezwaar zou hij echter kunnen heenstappen, over het eerste niet. Volgens zijne meening zou de inrigting aldus behooren te worden vastgesteld: de Hoven waren niet strikt noodzakelijk, de appèllen konden des noods van de eene regtbank op de andere worden overgebragt, of men kon twee, drie of vier hoven van appèl behouden; hij verlangde geene afzonderlijke ambtenaren van het Openbaar Ministerie bij de kantongeregten, maar wilde de substituut-officieren der regtbanken bij de kantongeregten hebben gedelegeerd; voorts wenschte hij eene herziening van de registratie-wet en van de bestaande tarieven.

De heer *van Asch van Wijck* hield eene zeer uitvoerige rede, ten betooge 1°, dat de opdragt van het civiele appèl aan den Hoogen Raad ongrondwettig was; 2°, dat, al ware die opdragt grondwettig, zij toch niet aannemelijk was; 3°, dat het geheele voorstel onaannemelijk was, omdat er niet in was eene behoorlijke regeling van beginsel, geenerlei stelsel; integendeel het voorstel bestond uit een gedrongen zamenstel van bepalingen waarin de eenheid ontbrak en waarin alleen dat beginsel heerschte om het ieder zooveel mogelijk naar zijn smaak te maken; 4°, was hij het niet eens met de instelling van Raden van Justitie; 5°, was de voordragt niet te beoordeelen zonder dat niet alleen het 1ste Boek maar het geheele Wetboek van Strafregt was vastgesteld, en 6°, maakte hij bezwaar om eene regterlijke organisatie aan te nemen, waarin niet geregeld was het grondwettig toezigt door den Hoogen Raad op de leden der regterlijke magt.

De heer *van der Linden* betoogde in de eerste plaats dat het voorschrift der Grondwet tot het voorstellen eener nieuwe Regterlijke Organisatie de bestaande niet zoozeer had veroordeeld, dat daaruit de pligt ontstond, om eene geheele nieuwe inrigting daar te stellen. Integendeel de Grondwet gaf de vrijheid om den Hoogen Raad te behouden zoo als hij thans was en ook de bevoegdheid om de Hoven in het leven te houden. Wanneer nu een herhaald onderzoek bij de Vertegenwoordiging het resultaat opleverde dat hetgeen bestaat beter is, dan hetgeen men wilde voordragen, dan was er ook geen grondwettige pligt om eene nieuwe regterlijke organisatie vast te stellen. De vraag was dus eenvoudig, of het gebouw, dat men nu wilde oprigten, eenvoudiger, schooner en gemakkelijker zou zijn dan het bestaande gebouw. Die vraag beantwoordde de spreker ontkennend. Hij gaf toe dat eene goede regterlijke organisatie niet behoorde ondergeschikt te worden aan de questie van bezuiniging; de meerdere uitgaven maakten dus bij hem geen bezwaar uit. Maar het ontwerp was in alle deelen inconsequent; want waar het het leven gold zou geen appèl, doch waar het eene geldsom betrof wel appèl worden toegelaten. Hij was vóór het behoud van het appèl in strafzaken; afschaffing daarvan was niet in het belang van de justitiabelen of de Maatschappij. Zij was een stap achteruit. Zijn hoofdbezwaar was echter in de opdragt aan den Hoogen Raad van het appèl ten civiele; hij wenschte het zuivere cassatie-stelsel te behouden, en ontwikkelde daarvoor breedvoerig zijne gronden. De spreker eindigde met te betoogen, dat men de wijze van procederen behoorde te vereenvoudigen, afgescheiden van de regterlijke organisatie, en dat men dan een goedkoop en snel regt zou verkrijgen.

Twee replieken werden nog in deze zitting geleverd. De eerste was die van den heer *van Deinse*, die in het breede aantoonde, dat de gronden, eergisteren door den heer van Reede van Oudtshoorn ontwikkeld, tegen de opdragt van het appèl aan den Hoogen Raad niet houdbaar waren. De tweede was die van den heer *van Reede van Oudtshoorn* zelf, die de rede beantwoordde, welke de heer van Eck gisteren had gehouden tegen de argumenten door hem eergisteren aangevoerd. Deze repliek gaf tot een klein incident aanleiding. De heer van Reede betoogde namelijk dat de heer van Eck hem had toegedicht bedoelingen die hij niet gehad had en verzocht dien spreker voortaan voorzigtiger te zijn in de uitlegging van hetgeen leden der Kamer als hun gevoelen te kennen gaven. Daarop vroeg de heer *van Eck* het woord voor een persoonlijk feit en betoogde uit de gedrukte rede van den heer van Oudtshoorn dat hij dit lid geene andere bedoelingen had toegedicht dan die in zijne redevoering waren opgesloten; dat hij hem echter wegens zijn „aangenaam uiterlijke" geene onaangenaamheid wilde zeggen, maar op zijne beurt verzocht dat de heer van Reede voortaan voorzigtiger ware in zijne uitdrukkingen. Nadat de heer *van Reede* daarop verklaard had, door de explicatie te zijn bevredigd, had dit incident geene verdere gevolgen.

De Vergadering werd toen verdaagd tot morgen ochtend ten 11 ure; alsdan is de heer Strens aan het woord.

Zitting van Donderdag 26 Mei.

De zitting der Tweede Kamer ook van heden was gewijd aan de algemeene beraadslaging over het wetsontwerp op de regterlijke organisatie, zonder dat die algemeene beraadslaging nog is afgeloopen. De heeren Strens, Luyben en Dullert hebben het ontwerp bestreden, terwijl de heer Elout dat verdedigd heeft. Eindelijk heeft de Minister van Justitie in het breede het woord gevoerd, doch werd andermaal beantwoord door den heer Godefroi, waarna op nieuw sprekers tot het houden van replieken het woord gevraagd hebben. Even als de vorige dagen zullen wij ook nu zeer beknoptelijk de aangevoerde argumenten voor en tegen mededeelen.

De heer *Strens* verklaarde ten aanzien van het cassatie-stelsel en van het behoud van het appèl in strafzaken zich in allen deele te vereenigen met de gevoelens, door de heeren Olivier en Godefroi ontwikkeld. Ter vermijding van lange debatten zou hij zijn gevoelen over die twee punten niet motiveren, doch daarentegen aantoonen dat door dit ontwerp niet was te bereiken het hoofddoel, waarom eene nieuwe regterlijke organisatie verlangd werd, namelijk de zoogenaamde vermindering van proceskosten. De tegenwoordige regterlijke organisatie was alleen in twee punten gebrekkig; het aantal Hoven was te groot en de kosten waren te hoog, zóó voor den Staat als voor de regtzoekenden. Nu trachtte men sedert zes jaren nieuwe regterlijke organisatien daar te stellen, zonder evenwel te trachten juist die twee grieven weg te nemen, ofschoon het herstel gemakkelijk was. Het cassatie-stelsel was geheel eigen aan onze regterlijke organisatie; het was de slotsom van het geheele gebouw. De oorzaak van het kwaad lag evenwel niet in dat stelsel, maar in andere omstandigheden. De tarieven zijn in den regel verdubbeld geworden, in de zegel- en registratieregten hebben voortdurend verhoogingen plaats gehad; dit is ook het geval met de griffieregten. Indien deze kosten beschouwd worden als belastingen, dan had hij er vrede mede, doch dan moest men de duurte van processen niet schuiven op de schuld van de regterlijke organisatie. Verder moesten de procureurs worden afgeschaft; die instelling kwam in ons regtswezen niet meer te pas en het was eene nuttelooze verduring der processen. Overigens juichte hij toe de verhooging der bezoldiging voor de regters in de arrondissements-regtbanken; de afschaffing der emolumenten van de kantonregters; doch daarentegen moest hij zich met kracht verzetten tegen de afschaffing van het appèl in strafzaken, waarbij de spreker onder anderen aantoonde hoe gevaarlijk het zou wezen drukpers-delicten in het hoogste ressort te doen beoordeelen door personen, die soms onder den invloed van plaats gegrepen feiten staan.

De heer *Luyben* wenschte mede zich in ontwikkeling van zijne meening niet te verdiepen, want hij kon zich bij de rede van den heer Godefroi nederleggen; intusschen meende hij toch zijne hoofdbezwaren te moeten kenbaar maken, die daarin bestonden: 1°, dat aan den Hoogen Raad al te zware werkzaamheden zouden worden opgedragen; 2°, dat die Hooge Raad moest zijn een zuiver Hof van cassatie, dat nimmer ten principale uitspraak moest doen, en 3°, dat hij de opheffing der Hoven niet kon goedkeuren. Zelfs achtte hij 4°, het appèl in alle correctionele zaken noodzakelijk, vooral met het oog op belastingzaken en drukpers-delicten.

De heer *Elout van Soeterwoude* geloofde dat de Grondwet den wetgever had overgelaten om te bepalen, welke werkkring aan den Hoogen Raad zou worden opgedragen. Hij meende dat de Hooge Raad tevens moest zijn een Hof van appèl; dat regtszekerheid niet werd verkregen door het stelsel van cassatie, maar door de kunde, de regtschapenheid en onafhankelijkheid der regters. Hij was overtuigd, dat het appèl in strafzaken moest worden opgeheven en dat een behoorlijk onderzoek de teederste waarborg voor eene goede regtsbedeeling opleverde. Hij kon zich derhalve met de hoofdbeginselen der voordragt vereenigen, ofschoon hij ook daartegen gewigtige bezwaren had, die echter door amendementen uit den weg zouden kunnen worden geruimd. Die bezwaren betroffen: 1°, de uitbreiding van de regtsmagt der kantonregters; 2°, het doen vervallen der voordragten van de collegien tot vervulling van vacatures, en 3°, de instelling van officieren van politie. De voordragt zou derhalve slechts door gewigtige amendementen kunnen worden verbeterd. Werd de hoofdgedachte van het ontwerp aangenomen, dan zou hij, om tot bedaarde behandeling der artt. in de gelegenheid te stellen, alsnog verdaging dier behandeling wenschelijk achten. Werd daarentegen de hoofdgedachte verworpen, dan wenschte hij dat er van de Kamer uitging de wensch tot bestendiging van de bestaande inrigtingen behoudens eenige wijzigingen.